

KNJIČNICA
FRANČIŠKA KABELJA

Štovski

ŽELEZAR

Leto XX.

1980

DECEMBER 1980

ŠT. 24

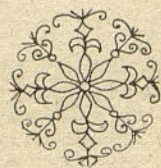
GLASILO DELAVCEV DELOVNE ORGANIZACIJE ŽELEZARNE ŠTORE

Delavci
temeljnih
organizacij
in delovnih
skupnosti
združeni
v delovno
organizacijo
Železarno
Štore

želijo

vsem
delovnim
ljudem
in občanom
ter poslovnim
partnerjem

srečno
in uspešno
novo leto
1981

Na pragu srednjeročnega obdobja 81-85

Leto 1980, ki se pravkar izteka, pomeni tudi zaključevanje petletnega planskega obdobja 1976—1980 in istočasno intenzivno pripravo novih planskih dokumentov za novo srednjeročno obdobje 1981—1985. Še posebej pa pomeni letošnje leto začetek odločnega in nujnega stabilizacijskega procesa, ki se bo nadaljeval vseh naslednjih pet let.

Prevelika poraba na vseh ravneh, zlasti investicijska potrošnja, pri kateri se je preveč vlagalo v gradbene objekte gospodarskega in negospodarskega značaja ter premalo v neposredno modernizacijo proizvodnje, je pomembno vplivala na položaj, v katerem se je znašlo jugoslovansko gospodarstvo. Povečevanje uvoza surovin in repromateriala ter opreme nad izvoznimi dosežki je povzročalo potrebo po vedno večjem zadolževanju v inozemstvu. Močan vpliv na naša gospodarska dogajanja pa ima tudi zelo nestabilna gospodarska situacija v svetu, ki se najbolj odraža s skokovitimi podražitvami energetskih virov, zlasti nafte.

V naši delovni organizaciji smo v začetku letošnjega leta začrtali osnovne smernice gospodarske politike za to leto, katere so se odražale predvsem v dveh akcijskih točkah naših naporov za boljše gospodarjenje: proizvodnje in izvoza. Prav izredno povečanje izvoza, ki bo ob koncu letošnjega leta predstavljalo skoraj podvojitve izvozne vrednosti v primerjavi z lanskim letom, je bilo pogoj za kolikor toliko normalno proizvodnjo v vseh temeljnih organizacijah združenega dela.

Ko prebiramo 11-mesečne proizvodne rezultate, lahko vidimo, da smo v naši delovni organizaciji dosegli za okoli 20% večjo industrijsko proizvodnjo kot v preteklem letu enakega obdobja. Za primerjavo lahko navedemo, da je celjsko gospodarstvo doseglo v 9 mesecih le 1,2% rast industrijske proizvodnje, za celo letošnje leto pa ocenjuje porast okoli 1,5%. Pri uspehu industrijske proizvodnje v naši delovni organizaciji je treba omeniti še podatek, da smo to proizvodnjo dosegli pri nespremenjenem številu delavcev, kar pomeni, da je zelo porastla produktivnost dela, ki pa se največ odraža pri proizvodnji surovega jekla in surovega železa.

V zadnjih tednih je prisotno sprejemanje raznih planskih in zakonskih dokumentov ter množica samoupravnih sporazumov, ki opredeljujejo obveznosti organizacij združenega dela za novo srednjeročno obdobje, še posebej konkretno za leto 1981, za katerega lahko trdimo, da bo pomenilo še bolj kot leto 1980 potrebno stabilizacijo na vseh ravneh. V ta obseg sodijo še bolj zaostreni pogoji zunanjetrgovinskega poslovanja. Novi samoupravni sporazumi Samoupravne interesne skupnosti ka ekonomske odnose s tujino so opredelili za prihodnje leto prosto razpolaganje z devizami, ustvarjenimi z lastnim izvozom, vendar pa omejeno tako, da bo možno za en dolar, dosežen z izvozom, uvažati le 0,65 dolarja surovin, repromaterialov ali opreme. Železarstvo v Sloveniji je imelo v letošnjem letu razmerje za en dolar izvoza — možnost 0,95 dolarja uvoza. Za prihodnje leto se to razmerje poslabšuje, računamo pa, da bo metalurgija le imela določene prednosti pri združevanju deviz tistih panog, ki ne bodo imele tako velikih potreb.

Posebne aktivnosti bo potrebno vložiti v združevanje deviz naših poslovnih partnerjev, ki uporabljajo naše materiale.

Kot je lahko razumeti, bo v prihodnjem letu glavno gibalno naše industrijske proizvodnje dosežen izvoz in s tem v zvezi možnost uvoza. Železarstvo je uvozno močno odvisno, tako tudi naša delovna organizacija. Velike bodo potrebe po gredicah, jeklenem odpadku, elektrodah, ferolegurah, železni rudi, rezervnih delih in še nekaterih materialih. Zato bo tudi naša glavna zadolžitev pospeševanje lastnega izvoza in združevanje deviz s poslovnimi partnerji.

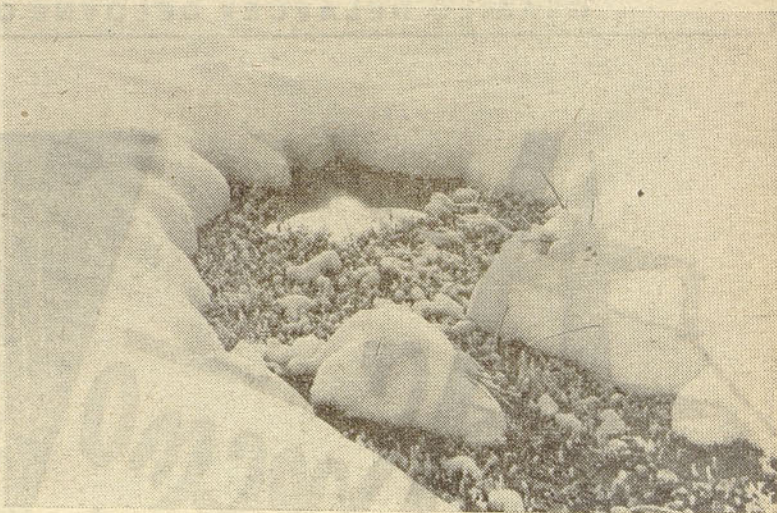
Na področju investicijske dejavnosti bo v letu 1981 najpomembnejši pričetek gradnje novega obrata jeklovleka v Železarni Store. Po večletnih naporih, da pride do izgradnje tega proizvodno, ekonomsko in izvozno zanimivega obrata, so priprave vendarle v taki fazi, da lahko z zanesljivostjo trdimo, da bo spomladi 1981 ta investicija pričela z investicijskimi deli.

Septembra 1980 smo na referendumih sprejemali temelje planov TOZD za srednjeročno obdobje 1981—1985. Konec decembra in še v januarju bomo sprejemali samoupravne sporazume in druge planske akte. V vsem tem času tečejo zelo intenzivna usklajevanja načrtovanih projektov z možnostmi, ki jih bo imela vsaka organizacija združenega dela posebej in celotna družba. V Železarni Store smo opredelili prioritete investicijskih naložb za naslednjih pet let. Na prvem mestu je dopolnitev opreme v jeklarni in valjarnah, ki bo še posebej v povečani proizvodni zmogljivosti jeklarne dobila več podpore v naši republiki.

Pomembna bodo sanacijska vlaganja v livarno strojne litine, prav tako pa tudi izgradnja obrata vzdrževanja, ki bo temeljila na združevanju lastnih sredstev in vročanjem le-teh v Interni banki Slovenskih železarn. Prav gotovo ne bodo zanemarjene ostale, morda po višini sredstev ne tako velike naložbe, pa vendar pomembne za odpravo ozkih grl v proizvodnji, njeni modernizaciji oziroma humanizaciji dela na

sploh. Na področju družbenega standarda bo dana prednost naložbam v stanovanjski fond. Ob sorazmerno nižji rasti zaposlovanja v naslednjih letih bo to pomenilo, da bomo odprte stanovanjske probleme zmanjšali na znatno manjše število.

Za uresničevanje začrtanih investicijskih nalog bomo v naslednjih mesecih vodili dogovore z vsemi našimi poslovnimi partnerji za združevanje sredstev, ki bodo ob naših lastnih sredstvih pomenila predpogoj za pridobivanje bančnih kreditov in zaključevanje pokritja finančnih konstrukcij v celoti. Takšni poslovni aranžmaji na dolgoročnem sodelovanju pa pomenijo tudi novo kvaliteto v medsebojnem sodelovanju poslovnih partnerjev.

Zimski motiv ob gozdu v Šentjanžu (Foto Barič)

Celotno srednjeročno obdobje 1981—1985, kakor že prvo leto 1981, bo resnično pomenilo potrebo po veliki aktivnosti in angažiranosti vseh delavcev Železarne Store, še posebej družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov za uresničitev začrtanih ciljev v razvoju delovne organizacije, razvoju družbenega in tudi osebnega standarda.

Ko ob novem letu čestitamo vsem delavcem in izrekamo srečno novo leto, želimo, da bi tudi v letu 1981 v miru in dobrih medsebojnih odnosih ustvarjali boljše pogoje našega življenja in dela v tekočem letu, kakor tudi za daljšo prihodnost.

DUŠAN BURNIK

Informacija

Ceprav smo **INFORMACIJO** o delu komisije za pripravo nove organizacije TOZD tovarna traktorjev, po sklepu delavskega sveta delovne organizacije posredovali delavskim svetom TOZD in DS, objavljamo to informacijo tudi v našem glasilu.

Uredništvo

Delavski svet TOZD Tovarne traktorjev je na svoji 12. razširjeni izredni seji dne 3. 10. 1980 obširno obravnaval problematiko proizvodnje traktorjev in med ostalim ugotovil, da bi za uspešnejše poslovanje bilo potrebno izvesti določeno reorganizacijo v TOZD. V ta namen je imenoval posebno komisijo »Komisijo za pripravo predloga o reorganizaciji TOZD Tovarne traktorjev«.

Komisijo sestavljajo:

5 članov iz DO Železarne Store — Haler, Voga, Zelič, Kumpberger, Cuvan.

4 člani iz TOZD tovarne traktorjev — Plevnik, Pišek, Romih, Urbanc.

1 član iz SOZD Slovenske železarne — Zupan.

Komisija ima nalogo, da pripravi predlog take organiziranosti TOZD Tovarne traktorjev, ki bo vključevala v svojo strukturo vsa področja zaradi boljše učinkovitosti vseh sodelujočih služb in, da bi bilo možno v danem slučaju TOZD Tovarno traktor-

jev formirati kot samostojno delovno organizacijo v okviru SOZD Slovenskih železarn.

Komisija je imela do sedaj 8 delovnih sestankov, kjer je postopoma razreševala problematiko in organiziranost vseh služb, oziroma področja dejavnosti, ki so potrebna za normalno funkcioniranje določene dejavnosti.

Osnovno vodilo pri postavljanju nove organiziranosti je bilo naslednje:

— postaviti tako organizacijo, ki bi se lahko z minimalnimi dopolnitvami reorganizirala iz TOZD v samostojno DO;

— upoštevati nujno navezanost na Železarno Store (kot npr.: za vzdrževanje, energetiko, transport, mehanografijo, družbeno prehrano itd.);

— z novo organiziranostjo ne povečevati števila zaposlenih upoštevajoč sedanje stanje zaposlenih, ki delajo v posameznih delovnih skupnostih oziroma službah za TOZD Tovarno traktorjev;

— upoštevati dobre in slabe izkušnje obstoječe organiziranosti, tj. organiziranost področij, ki so se do sedaj pokazala kot uspešna ne menjati, spremeniti pa tiste, ki sedaj niso ustrezale;

— upoštevati tudi predlog organizacije, ki jo je v letu 1977 izdelal FIAT, upoštevajoč spremembe, ki so po tem času nastale.

Ob vodilu navedenih kriterijev je komisija pri svojem delu bila s posameznimi zaključki enotna, na osnovi česar je bil izdelan naslednji predlog.

V predlogu je bila uporabljena konvencionalna linijsko-štabna organizacijska struktura. Takšna oblika organiziranosti omogoča razmeroma enostavno mrežo komuniciranja oziroma informacijske poti omogočajo vodstvenim delavcem zaradi večjega števila podatkov lažje odločanje.

Predlagana organizacijska struktura je razdeljena na posamezna samostojna področja, ki pokrivajo določeno zaokroženo dejavnost.

Ta področja so naslednja:

- področje proizvodnje, priprave in razvoja,
- področje kontrole kakovosti,
- področje ekonomike in financ,
- področje materialne oskrbe — nabava,
- področje prodaje in zunanje trgovine ter
- področje za kadre in splošne zadeve.

Predlog take organizacijske oblike omogoča tehnološko, ekonomsko in samoupravno organizirano celoto v TOZD »TT«, ter ima s tem statusom vse z zakonom o združenem delu predpisane samoupravne organe.

Taka organiziranost TOZD omogoča po potrebi z določeno dopolnitvijo organizacije tudi prehod v samostojno enovito DO v okviru SOZD SZ.

Pri izdelavi predloga nove organiziranosti Tovarne traktorjev so sodelovale tudi strokovne službe DS za EO — področja za organizacijo in AOP ter je bil tako skupaj izdelan elaborat, ki zajema makro- in mezoorganizacijo na osnovi predhodno iznešenih izhodišč.

Vzporedno z izdelavo elaborata o makro- in mikroorganizaci-

ji pa je komisija pristopila tudi k sestavi poslovnikov, ki regulirajo in usklajujejo medsebojne odnose nad posameznimi področji poslovanja. V prvi fazi izdelava poslovnikov opredeljuje naloge in odgovornosti ter funkcionalne povezave med posameznimi področji poslovanja v TOZD in TOZD v odnosu na DO Železarno Štore.

V drugi fazi oziroma že vzporedno s tem pa se bo moralo pristopiti k izdelavi organizacijskih predpisov, s katerimi se bo točno opredeljevalo, katere določene naloge v načrtni povezanosti in sodelovanju z ostalimi organizacijskimi enotami mora mora vsaka organizacijska enota opravljati.

Poleg navedenega je posebni zunanji finančni strokovnjak Mali izvršil analizo materialno-financijskega poslovanja v letu 1980. Pripravlja pa se tudi predlog, kako bi se naj v prihodnje organiziralo materialno-financijsko poslovanje, ki bi omogočalo racionalnejše zasledovanje in vodenje finančne operativne.

Predlog te makroorganizacijske oblike je bil posredovan tudi Fiatu v proučitev in dogovorjeno je, da bo na naslednjem sestanku med službami Fiata, Železarno Štore in SOZD SZ v sredi decembra 1980 med drugimi tudi ta predlog prediskutiran in verificiran.

Po tem postopku bo potrebno skupaj s samoupravno in strokovno strukturo TOZD Tovarne traktorjev, DO Železarno Štore in SOZD SZ začrtati nadaljnji postopek in obliko organiziranosti proizvodnje traktorjev v Storah.

Poudariti velja, da je bilo sedanje delo komisije uspešno, saj je bilo veliko narejenega in bo ob realizaciji izdelanih predlogov gotovo poslovanje v proizvodnji traktorjev uspešnejše.

Vzporedno z izdelavo predloga o reorganizaciji se pripravljajo predlogi nujno potrebnih investicijskih dopolnitev, ki bodo omogočale normalno in uspešno delovanje, saj je znano in v sanacijskem programu tudi navedeno, da so potrebna še minimalna investicijska vlaganja za odpravo določenih ozkih grl v sami proizvodnji in skladiščni službi.

INTERVJU

»Rodil sem se v rudarskem mestecu na severu Francije, meseca maja 1938. leta. Oče je bil rudar, v tamkajšnjih rudnikih premoga in je povsem jasno, da izviram iz delavske — proletarske družine.«

Tako pravi sogovornik, ki naj bi s svojo izpovedjo, kaj, kako, zakaj itd., popestril novoletno številko Storskega železara.

Ivan Drogenik je postaven možakar modrih oči in sivih las. Njegovi gibi so premišljeni, tako kot odgovori. Skrbno spoštuje stare izreke, dvakrat premisli, enkrat odgovori.

Pred leti, mlajši bi rekli pred mnogimi leti, pred začetkom druge svetovne vojne se je s starši vrnil v Jugoslavijo.

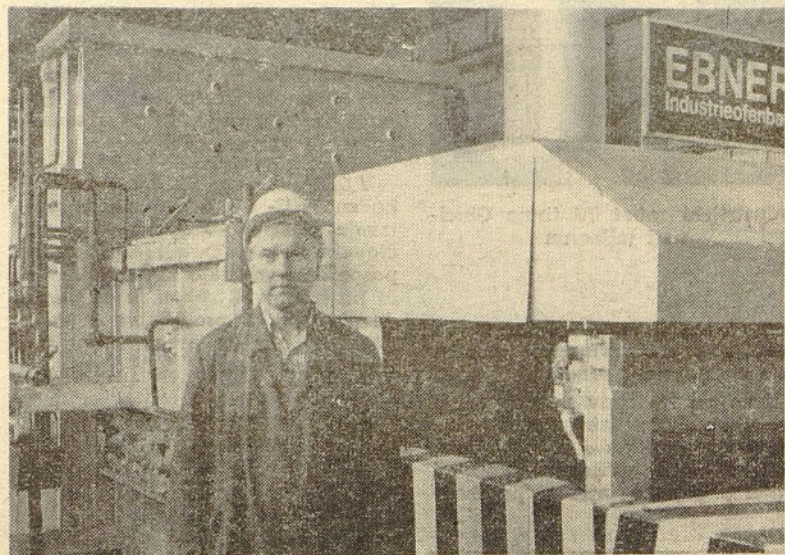
Leta 1955 se je zaposlil kot ključavničar v naši železarni. Vmes je odslužil vojaški rok, pa tudi drugje je malo pogledal, kako in kaj se dela. Po nekaj letih se je zopet vrnil v naš delovni kolektiv in mu ostal zvest. Končal je tehnično srednjo šolo in se »zasidral« v valjarni II.

prepotrebno družbenopolitično delo. Naš TOZD zaposluje povprečno 250 delavcev. Smo pravzaprav mlad kolektiv, po letih in tudi po začetku obratovanja valjarne II. Letos smo slavili 10-letnico uspešnega poslovanja.«

Valjarje vsi poznamo. So zagnani, delovni in žilavi. So polni energije in vedo, kaj hočejo. Svoj planirani letni plan so dosegli že 11. decembra. Za ta uspeh jim lahko čestitamo.

»Resnično sem vesel in zadovoljen, da sodelujem s svojim delom v tem kolektivu. Saj so tudi problemi in težave, ki pa jih z dobro voljo in zavzetostjo odpravljamo. Tudi nagrajevanju posvečamo precejšnjo pozornost. Mislim, da morajo biti težka fizična dela, ki jih s ponosom in vztrajnostjo odpravljamo, boljše in pravičnejše nagrajevana.«

Mimogrede mi je Ivan zaupal, da ga greni občutek, da so temu pridnemu kolektivu nekateri nevoščljivi za uspehe, ki jih dosegajo. Pa mislim, da ni tako. Vsi se

Ivan Drogenik. Premalo cenimo naše pridobitve (foto Arzenšek)

»Tu, v valjarni II, sem bil kot asistent. Danes po novi mikroorganizacijski shemi opravljam dela in naloge vodje adjustaže in žarilnice.«

Drogenik se poleg svojega dela ukvarja tudi s samoupravljanjem.

Veliko funkcij ima na svojih širokih plečih. Je predsednik delavskega sveta TOZD valjarna II, delegat delavskega sveta delovne organizacije, delegat posebne izobraževalne republiške skupnosti za metalurgijo in še kaj.

»Da, tudi v Krajevni skupnosti opravljam naloge kot delegat. Moram reči, da se mi često zgodi, da zaradi preobilice dela na samoupravnem področju marsikaj ne morem opraviti tako, kot bi moral in tudi želel.«

Tu je že kanček resnice. Naloge in obveznosti samoupravljanja moramo porazdeliti tako, da delavec ne bo preobremenjen: nekdo, ki pozna pravice, a ne tudi dolžnosti, pa uživa v hladni senci.

»Lani smo po uspelem referendumu dobili svoj TOZD. Veliko dela smo imeli. Seznanjali in vključevali smo naše delegate v

moramo zagnano in neutrudljivo boriti za doseganje dobrih gospodarskih rezultatov, a s tem bodo tudi nagrade boljše in ne bo gledanja in spogledovanja čez tozdovski plot.

»Povedati moram, da kljub nekaterim težavam dobro sodelujemo z drugimi TOZD in službami. Morda nas imajo za tečnejše, pa ni vedno tako. Težave so tu in tam, rešujemo jih skupno, kar je prav, saj nas povezuje želja za boljšo in večjo proizvodnjo, ki naj bo na prvem mestu.«

Valjarna II je pravzaprav nov obrat; 460 m dolga proizvodna hala daje streho strojem, napravam, skladiščem in delavcem. V prizidkih so strojnice, delavnice, žarilnica in za delavce življenjski prostori.

»Ja«, pravi Ivan, »pri vsem tem me že dalj časa moti izredna brezbržnost in neodgovornost zaposlenih do naprav, prostorov in inventarja. Razbite šipe, poškodovane instalacije, umazane, zamaščne stene, čeprav je bilo sveže popleskano. Kultura nekaterih sode-

(Nadaljevanje na 4. strani)

PROGNOZA LETOŠNJE PROIZVODNJE JEKLA V SVETU

V strokovni literaturi, ki obravnava tržna dogajanja na področju svetovne črne metalurgije, so se pričele pojavljati že prve ocene o letošnji proizvodnji jekla. Teoretiki so si na osnovi dosedanjih rezultatov enotni, da bo v letošnjem letu proizvedeno na svetu med 725 do 730 milijonov ton jekla.

Ta proizvodnja bo manjša, kot je bila v letu 1979, ko so vse države sveta proizvedle 750 milijonov ton.

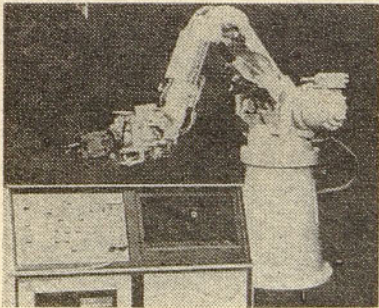
Vse svetovne proizvodne kapacitete pa po ocenah znašajo med 830 in 840 milijoni ton.

Žolnir

Roboti že na pohodu

Industrijski roboti se vse bolj uporabljajo v svetu pri opravilih, ki so škodljiva za zdravje in nevarna za življenje človeka, za ponavljajoča in monotona dela in za opravila, ki zahtevajo velik fizični napor. Največji koristniki industrijskih robotov so avtomobilska industrija, strojogradnja, industrija predelave materialov, lesna in industrija nekovin.

Razvoj industrijskih robotov ima neke skupne točke z razvojem elektronskih računalnikov. Začetki segajo v leto 1950, ko se pojavijo prvi roboti. Prava revolucija v uporabi robotov pa se prične po letu 1970. Tega leta je bilo na svetu v uporabi samo 100 robotov, leta 1979 se je to število povzpelo na 100.000 komadov in bo leta 1980 doseglo celo 300.000 komadov. Po nekaterih ocenah je v ZR Nemčiji trenutno okrog 420.000 delovnih mest, kjer bi bila možna takojšnja instalacija robotov. V ZDA

Industrijski robot T3. firme Cincinnati milacron

Kanadi, na Japonskem in v Zahodni Evropi je mogoča uporaba celo 4 milijonov robotov.

Eden od razlogov za vse večjo uporabo robotov izhaja iz tega, da je vedno težje najti delovno silo, ki bi bila pripravljena delati pod istimi pogoji kot njihovi predhod-

(Nadaljevanje s 3. strani)

lavcev je izredno nizka. Če iščemo krivca, ga ni. Premalo se zavedamo, da je to naše, da uničujemo svoje!

Ivan Drogenik si je močno želel, da bi še hodil v šole, da bi se ob delu izobraževal. Žal mu je, da je nekaj let zamudil, zaradi družine, gradnje hiše, kjer so mu kolegi mnogo pomagali. Tu, pravi, se vidi tisti tovariški odnos, ali v delovni organizaciji ali kje drugje. Taki so valjarji, tak je tudi Drogenik.

Na koncu sem sogovorniku postavil tisto neizogibno, rekel bi obvezno, vprašanje. Mislim, da bo bralec dojel, kaj sem ga pobaral. Naj pove Ivan kar sam.

»Ker se bliža Novo leto, želim vsem sodelavcem v valjarni II, kakor tudi celotnemu delovnemu kolektivu naše delovne organizacije veliko uspehov pri nadaljnjem delu. Manj težav pri reprodreterialu, da bi načrtovano proizvodnjo dosegli, morda preseglji. Da bi bili realni osebnih dohodki, morda še boljši. In da bi se vedno srečni in zadovoljni vračali na svoje domove.«

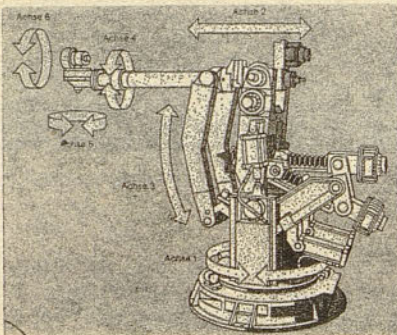
Rv

niki. Za humanizacijo dela je pomembna možnost, da se z delom robota lahko zamenja delo človeka na opravilih, ki zahtevajo večkratno (tudi po več deset tisoč) ponavljanje v enem dnevu. Lahko govorimo o osvobajanju človeka od suženjstva strojev. Najpogostejša dela, kjer se človek zamenjuje z robotom, so: barvanje v avtomobilski in drugi industriji, varjenje, kovanje, delo na tekočem traku ter dela v livarstvu.

V današnji dirki za vedno večjo produktivnostjo prihaja do absurde situacije. Na eni strani je prišlo do hitrega razvoja določenih obdelovalnih postopkov, medtem ko je na drugi strani ostalo mnogo stvari, ki se niso mogle rešiti z avtomatizacijo niti ne z računalništvom. Današnji roboti vedno hitreje zapolnjujejo to praznino.

Kot primer, do kakšnih sprememb prihaja v svetu, navajam avtomobilsko industrijo. Vsem je verjetno poznana velika sprememba na svetovnem tržišču avtomobilov. Japonski proizvajalci so postali praktično nedosegljivi za ostalo avtomobilsko industrijo. Govori se o tem ali onem vzroku, skoraj nič pa o pravem vzroku takšnega stanja. Z uvedbo NC vodenih strojev in robotov v japonsko avtomobilsko industrijo so dosegli produktivnost do 60 avtomobilov po človeku na leto.

V ZDA ta produktivnost trenutno znaša 3- do 4-krat manj, proizvaja se samo 20 avtomobilov po človeku letno. Zaradi tega sedaj pospešeno razvijajo avtomobile, ki bi jih izdelovali roboti in si prizadevajo, da bi produktivnost leta 1990 znašala 80 avtomobilov po človeku na leto.

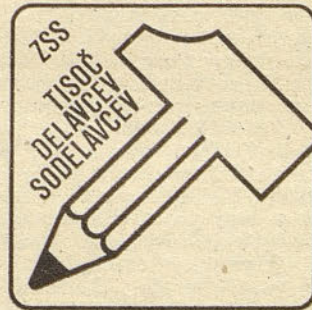

Robot s šestimi osmi gibanja

Uporaba robotov je glede na njihov razvoj še vedno omejena; po ocenah je 50—80% od možne uvedbe industrijskih robotov ekonomsko neopravičena. Ker bo s časom in z novim razvojem cena robotov padala, se bo logično širilo tudi področje uporabe robotov, kjer bo moč govoriti tudi o ekonomski upravičenosti.

Z uporabo industrijskih robotov na opisanih in podobnih opravilih osvobaja človeka rutinskega dela. Nekaj tega osvobojenega dela je moč usmeriti v kreativno delo. Z drugimi besedami, z uporabo robotov se že sedaj povečuje kreativno delo, ki bo pospešilo razvoj in povečalo rezultate.

Marjan Mackošek, ing.

Rekonstrukcija ceste

Zahteva za rekonstrukcijo ceste Godčev most—Lipa je bila podana s strani Občinskega prometnega inšpektorata kot pogoj za zaporo ceste za javni promet skozi Železarno, Štore I. Za to rekonstrukcijo ceste je Občinska komunalna skupnost izdelala projekt 1978. leta. Po projektne predračunu je znašala vrednost gradbenih del 4.500.000 din. Polovico tega zneska naj bi prispevala Železarna Štore, drugi del pa Občinska komunalna skupnost. Zaradi pomanjkanja finančnih sredstev OKS ni predvidelo sredstev za rekonstrukcijo ceste niti v letu 1979 niti 1980. Čeprav smo jo obvestili, da smo v planu za leto 1980 predvideli v skladu skupne porabe 2 milijona din za rekonstrukcijo omenjenega odseka ceste.

Projekt, ki ga je izdelala OKS je predvideval razširitev ceste in pločnika ob cesti v smeri proti Voglajni. Projekt je predvideval izgradnjo kašt na levem bregu Voglajne skoraj na celi dolžini trase rekonstrukcije ceste. Ta projekt za nas ni bil sprejemljiv, ker bi izgradnja kašt ogrožala dva temeljna plinovoda in vodno zaporo, ki se nahaja ob stebru plinovoda. Z razširitvijo ceste bi se približali plinovodu ter instalacijam, ki so na njemu na dosegu rok. Tako približanje plinovodu pa bi zahtevalo dodatno zaščito plinovoda in instalacij. Da bi se izognili navedenim težavam smo meseca maja 1980 naročili pri Cestnem podjetju v Celju nov projekt rekonstrukcije ceste. Na podlagi geoloških preiskav in po podatkih, ki jih je posredovala »Montana« Žalec (ing. Rihtaršič) je bil izdelan projekt, ki predvideva razširitev ceste v smeri Lipe (v hrib). S tako izgradnjo ceste bomo dobili trajno rešitev za vstop v Železarno Štore po izgradnji nadvoza na Lipo.

Projekt na novih osnovah smo dobili v septembru skupno s predračunom. Stroški za rekonstrukcijo omenjenega odseka so znašali po predračunu 5.200.000 din. Ta projekt smo posredovali Zavodu za izgradnjo Občine Celje, da bi predvidel sredstva za rekonstrukcijo ceste v letu 1980.

Z ozirom na to, da so bila sredstva, ki naj bi jih Železarna dala kot svoj prispevek k stroškom rekonstrukcije na razpolago, je bilo dogovorjeno s Cestnim podjetjem (ing. Kovačič, tov. Zupanc), da pričnejo izvajati rekonstrukcijo ceste v oktobru 1980. Ostala potrebna sredstva pa bi morala zagotoviti v začetku leta 1981 OKS. Zaradi zgodnjega nastopa slabih vremenskih razmer, ki so nastopile že v oktobru pa Cestno podjetje ni pristopilo k izvajanju zemeljskih del.

Glede na to, da se zemeljska dela na izgradnji ceste ne morejo izvajati v zimskih razmerah (betoniranje podpornega zidu) je smiselno preložiti dela na spomladansko sezono in zagotoviti finančna sredstva v celoti za rekonstrukcijo ceste. Investitor rekonstrukcij pa je Samoupravna interesna skupnost.

Finančni delež za rekonstrukcijo ceste, ki ga je planiral ZS v letu 1980 pa naj se prenese v leto 1981 oziroma naj se sredstva na novo predvidijo v planu skupne porabe za leto 1981.

DS investicije in razvoj:
France Nosan, dipl. el. ing.

Izreki

Poznati bolnika, se pravi vedeti, kaj v njem utriplje, kaj ga boli, kako se zdravi — se pravi, mu vedno uslužno pomagati in nikoli ne dovoliti, da klone, storiti zmeraj vse, samo da živi, ne glede na to, če sam hoče ali ne, zakaj, življenje je nekaj najdragocenejšega na zemlji.

Čas je funkcija, bit življenja, odmerjeni interval. Čas je bistvo medicine, je nevidni zdravnik, nevidni bolničar.

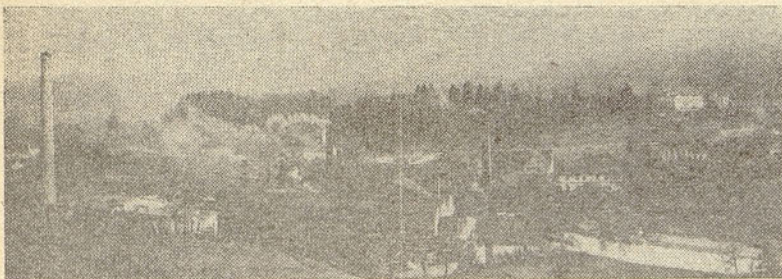
Notranji položaj človeka je mnogokrat tako zmešan, da se sam iz njega ne more osvoboditi. Le tankočuten pogovor z razumnim prijateljem privede do jasnosti.

Pri vsakem udarcu v življenju moramo iskati upe in previdnosti pri uspehu! To je najboljši način, da ostanemo v mejah resničnosti. Kajti rado se zgodi, da se pri neuspehih preveč podcenjujemo, prav tako pa ni dobro, če se pri uspehih precenjujemo.

360 let razvoja - 30 let vzpona

Letos slavimo v železarni kar dve pomembni obletnici, ki vsaka za sebe in skupaj simbolično predstavljata današnjo železarno Ravne in kraj. 360 let železarstva na Koroškem je dolga doba; sicer ne pomeni razvoja same železarne, pomeni pa večstoletno tradicijo koroških topilcev in kovačev, ki najde svoj pravi izraz v kvalitete in renomeju ravenskega jekla, pomeni tudi delavsko industrijsko miselnost, ki daje poseben pečat tako železarni kot kraju in morda koroški krajini.

V železarni Ravne smo v povojnih letih ob nenehni skrbi za tehnični in tehnološki razvoj težili tudi za istočasnim in usklajenim razvojem humanih socialističnih samoupravnih odnosov. 9. septembra smo proslavili 30-letnico uvedbe delavskega samoupravljanja, trideset let, kar so delavci železarne Ravne simbolično sprejeli ključ tovarne v svoje roke. Ob tem ni odveč, če se spomnimo, da smo v železarni Ravne skladno z dinamičnim spreminjanjem sistema socialističnega samoupravljanja v Jugoslaviji vedno sproti prilagajali in ustvarjali take oblike samoupravne organiziranosti, ki so omogočale uveljavljanje pravic delavca. Že zelo zgodaj smo organizirali in uvajali neposredne oblike delavskega samoupravljanja. Ni slučajno, da v železarni Ravne že dobrih 12 let obstajajo samoupravne delavne skupine, ki se kot oblika informiranja in neposrednega izražanja interesov delavcev vse bolj uveljavljajo.

Taka je bila železarna Ravne po rekonstrukciji leta 1903. Fotografija je napravljena sicer nekoliko pozneje in od takrat je tudi energetski prizidek (levo spodaj — svetlejši objekt). To fotografijo objavljamo prvič, najdena pa je bila na podstrešju kmetije pri Smolniku.

Tudi ni slučajno, da smo v železarni Ravne že pred sprejemom zakona o delavskem samoupravljanju v letu 1950 imenovali prvi delavski svet s takrat še bistveno vlogo sindikata ter se s temi in političnimi prizadevanji vključili v nastajanje organiziranih oblik delavskega samoupravljanja, ki so bile nato v zakonu določene. Petdeseta in šestdeseta leta so ob vseh družbenih pretresih pomenila tudi izredno dinamiko ter spreminjanje in prilagajanje oblik delavskega samoupravljanja v železarni.

V času delavskih ustavnih amandmajev smo v železarni formirali tako imenovane enote, ki smo jih nato decembra leta 1972 preoblikovali v temeljne organizacije združenega dela. Imeli smo dve: temeljno organizacijo združenega dela metalurške proizvodnje in temeljno organizacijo združenega dela mehanske obdelave, katerima se je pozneje pridružila še temeljna organizacija združenega dela tovarne rezalnega orodja Prevalje. Leta 1974 smo izvedli statusne spremembe takratne organizacije skupnih služb. Že v času sprejemanja zakona o združenem delu pa smo razmišljali o nadaljnjih oblikah samoupravnega organiziranja. Reorganizacija je bila izvedena v septembru 1976. Takrat so delavci železarne organizirali 21 temeljnih organizacij in tri delovne skupnosti skupnih služb. Ta oblika samoupravne organiziranosti se je v osnovi izkazala za dobro. Reorganizaciji je sledila izredna samoupravna aktivnost pri sprejemanju in uveljavljanju samoupravnih splošnih aktov in nekaterih bistveno spremenjenih odnosov, opredeljenih s temi akti.

Delavci železarne so pri analiziranju uresničevanja dogovorjenih dohodkovnih in drugih odnosov na prelomu leta 1978 ugotavljali, da jih je potrebno doreči, obenem pa dopolniti organizacijsko strukturo delovne organizacije z osnovnim namenom oblikovati take temeljne organizacije, da bodo imeli delavci v njih vse pogoje za uresničevanje svojih, družbenoekonomskih in samoupravnih pravic.

V prvi polovici leta 1980 smo izvedli reorganizacijo in ustanovili še eno temeljno organizacijo ter drugače organizirali nekatere službe, zlasti v tozidih skupnih oziroma spremljajočih dejavnosti. Ustanovili smo tudi posebno finančno službo v delovni organizaciji.

Pripravljamo ustanovitev dveh novih temeljnih organizacij ter tudi druge postopke združevanja dela in sredstev v SOZD Slovenske železarne.

V prihodnje moramo predvsem uresničevati in utrjevati dohodkovne odnose, izpopolnjevati sistem nagrajevanja in konsolidirati temeljne organizacije pri uresničevanju ciljev delovne organizacije kot celote.

Na proslavi obletnice samoupravljanja 9. septembra smo nesporno ugotovili, da so dosežki železarne in kraja rezultat prizadevanja vseh delavcev, tudi njihovega odrekovanja v zavesti, da je potrebno storiti še marsikaj, da bi zagotovili nadaljnji razvoj železarne in čim lepšo perspektivo bodočim rodovom. Ob tem ko si prizadevamo, da bi slej ko prej prišli do kar najbolj pravičnega sistema nagrajevanja po rezultatih dela, smo letos pričeli bolj razmišljati tudi o moralnih priznanjih, ki si jih mnogi železarji zaslužijo. Desetletja vztrajnega in trdnega dela — kot tudi nenehen boj za razvoj samoupravnih socialističnih odnosov ter delavskega samoupravljanja — so oblikovala mnoge naše delavce v zavestne strokovnjake in samoupravljavce, ki sta jim širša skupnost in kolektiv dolžna dati ustrezna priznanja. Tako smo ob 30-letnici samo-

upravljanja razglasili nad sto dobitnikov priznanj železarne Ravne.

Enako priznanje smo podelili tudi Francu Leskošku-Luki, prvemu povojnemu ministru za industrijo, ki ima ogromne zasluge za to, da so Ravne danes takšne, kakršne so. Priznanje je dobil tudi dolgoletni direktor železarne Ravne Gregor Klančnik.

28. novembra letos bo v železarni proslava 360-letnice železarne Ravne, ko bomo slavili nove delovne zmage: otvoritev nove kovačnice, tovarne armatur na Muti in modernizacijo tozda kovinarstvo Ljubno. Ob tej priložnosti bodo mnogi delavci železarne prejeli državno odlikovanje, slovesno pa bomo vročili tudi občinske nagrade štirim delavcem železarne.

Železarna Ravne si je v prejšnjem srednjeročnem razvoju zastavila ambiciozne načrte, po katerih naj bi v tem in v sedaj začrtovanem srednjeročnem obdobju 1981—1985 zlasti modernizirali in posodobili delovni proces v metalurških tozidih ter si tako postavili osnovo tudi za realizacijo naslednjega cilja, da bi v prihodnosti povečali proizvodnjo končnih izdelkov v tozidih mehanske obdelave, da bi končno pričeli vnovčevati tudi skozi desetletja pridobljene delovne izkušnje in znanje naših delavcev. Železarna se ne bo več toliko širila po obsegu, ampak se bo usmerila v posodobitev in modernizacijo procesov ter večjo kvaliteto nasploh. Kvaliteta pa je pojem, ki predstavlja železarno doma in v svetu. Investicija v težko kovaško progno v železarni Ravne je torej za nadaljnji razvoj zelo pomembna. Gre za celotno zamenjavo zastarele kovaške proizvodnje na parnih kladivih s sodobno tehnologijo kovanja na kontinuirani kovaški proggi. Obseg proizvodnje težke kovaške proge naj bi pri dvožmenskem obračovanju znašal 12.000 ton letno. Razen povečanja proizvodnje kovaških izdelkov in zamenjave zastarelih parnih kladiv, s čimer bo dosežena večja produktivnost dela, bo investicija omogočila izboljšanje strukture izdelkov, ker se bo povečala predelava visoko legiranih plemenitih jekel ter bodo odstranjena sedanja ozka grla za termično obdelavo plemenitih jekel. Novi kovaški stroj bo omogočil tudi izdelovanje rotacijsko simetričnih in debelostenskih volnih odkovkov.

S kovanjem na kovaškem stroju bomo dosegli tudi večji izplen, predvidoma za 5 do 20 odstotkov, kot kažejo izkušnje na tujem, kar je zelo pomembna postavka za znižanje proizvodnih stroškov plemenitih jekel. Ker bo kovaška linija zamenjala parna kladiva, bo povsem odpadla sedanja draga in neracionalna poraba pare, tako da se bodo stroški za pogonsko energijo zmanjšali za polovico. V skladu s spremljenimi zahtevami tega se bo povečal delež mehanično obdelanih kovanih izdelkov od 29,4% na 48%, kar predstavlja močno povečanje finalizacije kovaških izdelkov.

Investicija v novi kovačnici je bila ekonomsko utemeljena, saj so prodajne možnosti zagotovljene. Uspešno delo nove kovačnice pa je seveda odvisno še od investiranja v nekatere vzporedne metalurške obrate, kar bo uresničeno v prihodnjem srednjeročnem obdobju.

Med realiziranimi projekti je tudi modernizacija in razširitev tozda kovinarstvo Ljubno ter obrata nerjavnih armatur na Muti, ki bo v kratkem samoupravno organizirana in bo postal tozid v okviru železarne Ravne. Ti delovni uspehi pomenijo tudi velik preobrat v miselnosti delavcev železarne Ravne, ki se je še pred nekaj leti upirala vsakršnim tesnejšim oblikam sodelovanja izven Raven. Miselnost, da moramo združevati delo in sredstva z delavci drugih organizacij združenega dela in se ustrezno dohodkovno povezoovati v lastnem in skupnem interesu, se zdaj potrjuje. Modernizacija in razširitev tozda kovinarstvo Ljubno je bila nujna in je skladna z nadaljnjim srednjeročnim razvojem kovinsko-predelovalne industrije v SR Sloveniji. Sedanja posodobitev pomeni jasnejši tehnološki koncept, sodobne tehnološke metode in moderno organizacijo proizvodnje ter premišljeno vključevanje v družbeno delitev dela. S posodobitvijo in razširitvijo bo tozda kovinarstvo bolj zadovoljil zahtevne pogoje odjemalcev ter zaokrožil proizvodni program, zlasti kar zadeva proizvodnjo ozobljenih vencev in zvarjenecv. Tozda kovinarstvo bo vse izdelke izdeloval izključno iz domačih surovin z domačim znanjem in delovno silo z Ljubnega in bližnje okolice, kar je tudi zelo pomembno in s čimer sta največji možni meri zagotovljena varnost proizvodnje in nadaljnji tehnološki razvoj. Razširitev tozda kovinarstvo Ljubno pomeni močan ekonomski dejavnik v sorazmerno nerazvitem koncu Slovenije in z njim dajemo precejšen prispevek k uresničevanju družbenega dogovora o pospeševanju skladnejšega regionalnega razvoja v SR Sloveniji ter območja, ki je bilo s svojim naravnim zaledjem v pretekli vojni nepogrešljiv branik NOB.

Tudi pri obratu nerjavnih armatur na Muti, ki letos pričena z delom, velja poudariti uresničitev ideje o odpiranju železarne Ravne, saj ob tem istočasno povečujemo kapacitete metalurške proizvodnje na Ravnah. Do tega projekta je prišlo zlasti zaradi večjega povpraševanja po nerjavnih armaturah na domačem in na tujih tržiščih. Ni skrivnost, da so za večjo količino zainteresirani v SSSR, Čehoslovaški, Združenih državah Amerike, Kanadi in tudi v nekaterih deželah v razvoju. Osnovni končni proizvod tovarne armatur na Muti, ki spada na manj razvito območje Kobanskega, so ventili in zasuni velikih premerov za visoke nadpritiske in temperature, kar se zlasti potrebuje v petrokemični in živilski industriji ter v nekaterih sorodnih panogah. Novo zgrajena tovarna ima vse pogoje za uspešno delo, energetske in druge vire ter ustrezne delavce-strokovnjake. Skupaj z delovno organizacijo Hipos Muta pa rešuje tudi vprašanje zaposlovanja vračajočih zdomcev na tem območju.

Ob 360-letnici smo tako na kratko opozorili samo na tri delovne zmage, lahko pa bi jih navedli še več. Dovolj je, če pregledamo železarno s katerega koli konca, pa se bomo prepričali, da so prizadevanja za hitrejši in vsestranski dolgoročni razvoj vidna in taka, da zbuja optimizem pri nadaljevanju železarske tradicije.

Industrijska lastnina

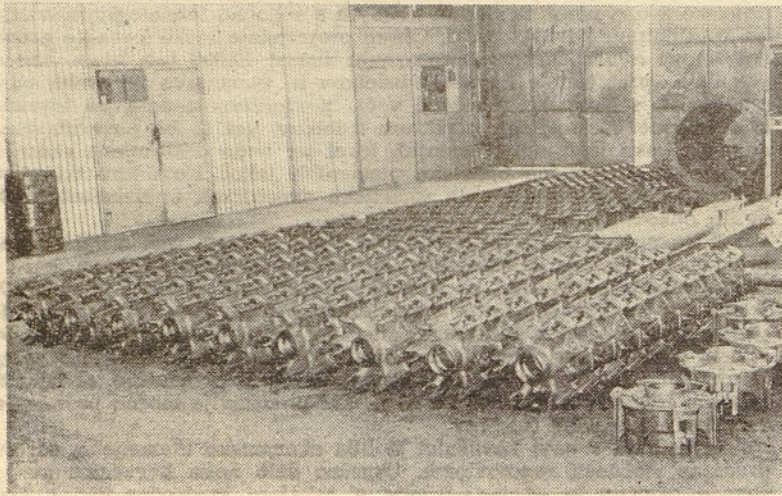
(nadaljevanje)

ZAŠČITA IZUMOV

— Splošno o izumih

Zaščito izumov navadno označujemo s pojmom patent. Po svojem prvotnem pomenu je patent listina ali pravica, ki varuje iznajdbe (naš zakon o patentih jo imenuje IZUM) in bi bilo zato prav gotovo boljše, če bi govorili o zaščiti izuma (iznajdbe), kakor pa o zaščiti patenta.

Danes veljavni zakon o patentih in tehničnih izboljšavah pozna le eno varstvo za iznajdbo, to je patent, medtem ko so naši predpisi po osvoboditvi poznali po sovjetskem vzorcu razen patentov tudi izumiteljsko spričevalo kot listino, s katero je bila iznajdba zaščitená. Tudi osnutek zakona pozna le eno obliko varstva.

Tudi taka oblika skladiščenja je mogoča, če je v obratu interes skladiščenje pest za tovornjake prikolničarje ITAS Kočevje

Naš sedanji zakon o patentih in tehničnih izboljšavah in tudi osnutek novega zakona poznata še pojem tehnične izboljšave, ki nadomešča prejšnji pojem racionalizatorskega predloga, ki smo ga pred našim zakonom o patentih imeli po sovjetskem vzorcu.

Zakon prepušča internim predpisom posameznih organizacij (zlasti samoupravnim sporazumom), da uredijo medsebojne pravice, ki nastanejo med organizacijo in upravičencem pri tehničnih izboljšavah.

V ostalem tudi naš zakon o patentih in tehničnih izboljšavah upošteva naše mednarodne zaveze, ki smo jih prevzeli s pristopom k Pariški konvenciji in ki izhajajo tudi iz drugih mednarodnih odnosov. Osnutek novega zakona skuša prilagoditi varstvo izumov naši sedanji družbenoekonomski ureditvi.

Iznajdba ali — kakor jo imenuje naš zakon — izum je nova rešitev določenega tehničnega problema, ki se da uporabiti v industriji ali kakršnikoli drugi gospodarski dejavnosti.

Izum mora biti dosežek intelektualnega dela in rešitev mora biti nova. Zato velja splošno načelo, da se izum ne šteje za novega, če je bil:

— v tisku ali kako drugače objavljen in tako opisan, da bi ga mogli strokovnjaki uporabiti;

— javno uporabljen, razstavljen ali prikazan, tako da bi ga strokovnjaki mogli uporabiti;

— zavarovan s patentom ali v kakršnikoli drugačni obliki.

Po našem zakonu (podobne rešitve najdemo tudi v drugih zakonodajah in tudi v osnutku) se ne morejo s patentom zavarovati:

— izumi, katerih namen ali uporaba nasprotuje zakonu ali morali;

— znanstvena merila in načela;

— zdravila;

— po kemični poti pridobljene snovi;

— snovi, ki so namenjene za človeško ali živalsko hrano, sredstva za uživanje, pijače in začimbe.

Pri tem moramo poudariti, da s patentom ne morejo biti zavarovana zdravila, po kemični poti pridobljene snovi in snovi za prehra-

no, sredstva za uživanje, pijače in začimbe, pač pa morajo biti s patentom zavarovani postopki za njihovo pridobivanje.

Načelo velja pridobljeno varstvo izuma le na področju države, ki je izdala patent ali drugačno listino, medtem ko se sme izum v državi, kjer ni patentiran, izkoristiti, ne da bi mogli pri tem govoriti o kršitvi patenta. Vsekakor pa bi mogli pri takšnem izkoriščanju često govoriti o neojalni konkurenci. Omeniti moramo, da je v stadiju ratificiranja konvencija o evropskem registru patentov v Münchnu.

Patentno varstvo daje patentnemu upravičencu:

— pravico proizvajati po zavarovanem izumu in

— pravico dajati proizvedeno blago v promet.

Čas varstva izuma ni omejen. Patentno varstvo traja v različnih državah različno dobo. Ta doba znaša v posameznih državah 10 do 20 let. Naš sedanji zakon določa 15-letno zaščitno dobo. Po preteku tega roka patenta ni mogoče več obnoviti ali podaljšati. Osnutek novega zakona določa 7-letno varstvo, ki pa se lahko v določenih primerih podaljša še za 7 let.

Patentni upravičenec zgubi svojo pravico tudi takrat, če se patentu odpove ali ne plača patentne takse.

(nadaljevanje prihodnjic)

Pripombe

Siroka razprava, ki je potekala prek koordinacijskih odborov TOZD in DS po vprašanju predlogov samoupravnih sporazumov v SIS za srednjeročno plansko obdobje 1981—1985 in plana za leto 1981, je opozorila na določene nejasnosti in nedorečenost v programih in prispevnih stopnjah.

Da bi o pripombah in stališčih bili obveščeni in seznanjeni prav vsi delavci, tudi tisti, ki ta čas niso bili na delu, objavljamo pripombe v celoti.

PRIPOMBE NA TEMELJE PLANA OBCINE CELJE ZA 1981—1985

1. Skupnost otroškega varstva

— Iz zbranih sredstev je potrebno večji delež nameniti za investicije, ker izgradnja vrtcev ne vpliva negativno na stabilizacijske procese.

— Zveza skupnosti otroškega varstva SRS in občinska skupnost otroškega varstva v svojih programih ne predvidevata večje aktivnosti. Program SRS in občine pa planira višjo prispevno stopnjo iz OD, pri že itak predvidenem porastu brutó OD. S povišano stopnjo se ne strinjamo.

— Pri zbiranju sredstev upoštevati višji prispevek staršev, ali pa sprejeti več otrok in s tem zvišati dohodek.

— Definirati upravičenost do minimalne denarne pomoči, kako se bodo delila ta sredstva.

2. Izobraževalna skupnost

— Občinska izobraževalna skupnost bi morala združiti vse faktorje izobraževanja v občini, saj bi se tako znižali stroški.

— Podpreti zidavo prizidka osnovne šole Store. Pospešiti celodnevno šolo oziroma jo ukiniti, če ni pogojev.

— Program skupnih nalog osnovnega izobraževanja skromneje zastaviti v smislu stabilizacijskih prizadevanj.

— Določiti pravilnik o načinu vračanja preveč zbranih sredstev po enotni prispevni stopnji.

— Ne strinjamo se z načinom oblikovanja osebnih dohodkov z delavce v PIS (primerjava z delavci v neposredni proizvodnji).

Stališča do TSS Celje

Samoupravni sporazum PIS za metalurgijo in kovinarstvo predvideva izvajalce:

— Srednja kovinarska, strojna in metalurška šola Celje,

— Srednja kovinarska, strojna in metalurška šola Celje — enota Store.

Takšno šolsko mrežo podpiramo zaradi:

— Izenačen standard v metalurški in strojni smeri UI;

— možnosti skupnega vključevanja učencev v prvi fazi usmerjenega izobraževanja — enoten oziroma podoben program;

— zagotovitev obstoja izobraževanja metalurške smeri tudi ob manjšem vpisu kot za 3 oddelke letno (3 oddelki so normativ za obstoj samostojne šole).

Izgradnja II. faze TSS — pripombe:

— ne vključuje metalurške usmeritve in zato ni v skladu s samoupravnim sporazumom PIS za metalurgijo in kovinarstvo;

— izgradnja II. faze TSS bi morala biti vključena v temelje plana PIS za metalurgijo in kovinarstvo (Železarna Store je k osnutku SS PIS dala pripombo);

— združevanje sredstev bi moralo biti v okviru »Enote PIS za metalurgijo in kovinarstvo pri TSS Celje«. Takšno enoto je potrebno ustanoviti, sicer združeno delo nima vpliva na porabo sredstev;

— v primeru, da se realizira šolska mreža tako, kot predlaga TSS, to pomeni samostojno šolo metalurške usmeritve v Št. 24 — SKIMC.

SKIMC Store sedaj nima pogojev za samostojni prehod na usmerjeno izobraževanje (kabineti, laboratorij). Opremljenost SKIMC je pomanjkljiva, tako da ob varianti, da postane samostojna šola metalurške smeri, prioriteta investicij v usmerjenem izobraževanju v Celju ni pravilna.

Ob tej varianti bo Železarna Store morala prioriteto poskrbeti za pogoje v metalurški smeri usmerjenega izobraževanja.

Naslednje vprašanje je udeležba Železarne Store pri II. fazi TSS.

— Če center ne bo izobraževal metalurških poklicev, kot so livar, jeklar in valjar, nismo zainteresirani za sofinanciranje izgradnje.

— V SS naj se vnese člen, ki bo določal način vračanja eventualnega viška preko prispevne stopnje.

Kontrolni izračun naj se opravlja vsake 3 mesece, če se ugotovi nadplansko naraščanje, naj se zmanjšajo prispevne stopnje, ali pa se naj ustavi zbiranje.

— Zaradi popolne informiranosti delovnih ljudi zahtevamo, da se objavijo gibanja števila zaposlenih in OD, in sicer oktobra za tekoče leto.

— Pri izobraževanju metalurških poklicev zagotoviti zmogljivosti in sredstva za izobraževanje ob delu. Sistem financiranja mora zajeti tudi prakso učencev v gospodarstvu.

— Za to, kar bo združeno delo izobraževalo mimo programa, ne more plačevati prispevka, ker v tem primeru plača dvakrat.

3. Kulturna skupnost

— Zakaj je morala Kulturna skupnost v sanacijo SRC Golovec?

— Glede programov SIS — gledališče, film — postavljamo vprašanje, komu je taka kultura namenjena, ali je prilagojena vsem slojem prebivalstva.

4. Telesnokulturna skupnost

— Dejavnost naj usmeri tako, da bo dostopna večjemu številu delovnih ljudi.

— Prispevna stopnja naj ostane enaka kot lani. Predvsem pa je potrebno trošiti sredstva na področju športne rekreacije in manj za gojitev vrhunškega športa.

— Ne strinjamo se, da se v sedanjem gospodarskem trenutku začno graditi novi objekti, namenjeni rekreaciji, pri tem pa obstoječi Lipa, Skalna klet ipd. niso izkoriščeni.

5. Skupnost socialnega skrbstva

— Povišanje prispevne stopnje ni potrebno. Za nezaposlene naj denarno pomoč izplačuje le SIS za zaposlovanje.

— Normativi na število prebivalcev nimajo nobene osnove, temveč potrebni oskrbovanci.

— 33. člen: ni prav, da je namoestilo lahko višje od najnižjega OD v SR Sloveniji.

— Skupni prispevek za stanovanjsko izgradnjo naj bi ostal 7%, povečal naj bi se delež, ki ostane delovnim organizacijam (od 2,7 na 3,5%). Ali: ostane naj na 6,2%, s tem da se zmanjša stopnja za namene vzajemnosti na 0,75% in da se poveča stopnja za pokrivanje lastnih potreb na 3%.

rv čez Bojanski potok (foto Barič)

6. Zdravstvena skupnost

— 52,8% povišanje za srednjeročno obdobje ni sprejemljivo, je nevdržno, ker bi delovne organizacije pripeljalo do še večjih izgub.

— Zdravstveno službo organizirati tako, da bo možno pomoč iskati tudi v popoldanskem času, zahtevati je boljše organiziranost, zmanjšanje čakalne dobe, izboljšanje odnosov do sočloveka.

7. Skupnost pokojninskega zavarovanja

— Povišanje pokojnin je progresivno, kar ni prav — tisti z visokimi pokojninami še pridobijo, z nizkimi pa zaradi povečanja življenjskih stroškov izgubijo. Povišanje naj bo regresivno.

— Ni jasno določilo 8. člena — obveza posojila manj razviti pokrajini Kosovo.

— Starostno zavarovanje kmetov: Pravne osebe, ki prevzame-

jo zemljo v koriščenje, naj preživljajo ostarele kmete.

Prav tako so otroci kot dediči dolžni vzdrževati svoje ostarele starše.

— 5. člen: Zakaj se povečuje število užitvalcev dodatka za invalide, ko govorimo o izboljšani delovnih pogojev, ekologiji itd.

— 12. člen: Od dodatka iz točke 7 naj bi se v okviru SIS oblikoval prispevek za gradnjo domov. Ali ni upokojenec kot delavec v združenem delu odvajal 7,5% iz čistega dohodka TOZD za stanovanjsko izgradnjo.

8. Objekti posebnega družbenega pomena

— V SRO se naj dokonča II. faza Golovca ter se zagotovi doplačilo kreditov II. faze z obrestmi. Izgradnjo III. faze prenesti v SRO 1986—90.

— V tem obdobju ne bo možno graditi novih objektov posebnega družbenega pomena, temveč je možno le dokončanje že začelih investicij.

— V sedanjem gospodarskem trenutku modernizacija letališča v Levcu ni umestna, izvršijo naj se le najnujnejša popravila.

— Dejavnost omejitvi na dokončanje bazena, nujno ureditev okolice in izgradnja infrastrukture za potrebe krajevnih skupnosti — otroška igrišča, zelene površine.

— Izgradnjo bi bilo po mnenju koordinacije ene izmed tozd potrebno povsem izločiti iz srednjeročnega programa, predvidena sredstva pa nameniti za razvoj gospodarstva. Razvoj ni usklajen z razvojem panog v združenem delu, ko moramo zaradi pomanjkanja sredstev delati v nemogočih pogojih.

— Zaradi preobširnosti plana rekreacijskih objektov je izvedba predraga, zaradi slabe izkoriščenosti pa postane vzdrževanje teh objektov dodatno breme.

— Prispevne stopnje ne bi smele biti večje kot leta 1980. SIS naj z notranjimi ukrepi doseže realizacijo programov po prispevnih stopnjah iz leta 1980.

— Če bo stopnja ostala taka, kot je načrtovana, se mora vključiti gradnja pokritega bazena pri Mlinarjevem Janezu na Teharjah.

— Osnova za obračun naj ne bo bruto OD, ampak realna vrednost objektov, ki se planirajo za izgradnjo.

9. Skupnost za zaposlovanje

— Prav je, da načrtujemo strokovne kadre v gospodarstvu, vendar je vprašljiva razmejitev 66:34% — ožji profili, glede na sedanje potrebe. Brez vlaganj v razširjeno reprodukcijo od načrtovanih strokovnih kadrov ne smemo pričakovati ugodnejših rezultatov gospodarjenja. S tem v zvezi je vprašljivo tudi prestrukturiranje gospodarstva — potrebne so analize sedanjega, sanacija le-tega, stabilizacijska prizadevanja in šele nato prestrukturiranje.

10. Raziskovalna skupnost

Samoupravni sporazum v svojem 4. členu preveč izpostavlja občino kot izolirano celico od širšega slovenskega in jugoslo-

vanskega prostora. To je vidno v načelih na strani 3, ker se predvsem 1. in 2. načelo sklicujeta izključno na potrebe občine, ne pa kot potrebe občine, ki se vključuje v širši družbeni prostor.

V 8. členu je predložen raziskovalni program treh raziskovalnih nalog v predvideni višini 27.111.000 din. Ni razumljiva razlaga, da bo Občinska raziskovalna skupnost sofinancirala le 45,5%, ker niso predvideni drugi sofinancerji. Če se misli tu na sofinanciranje RSS in PORS, to niso zanesljiva sredstva, ker v planih teh institucij ni predvideno financiranje občinskih programov.

— V členu 8 naj se uporabi člen 39 ZRD in RS, ki zbiranje sredstev deli na sredstva za neposredno menjavo dela in na sredstva za posredno menjavo dela.

V tem primeru se za raziskovalni program lahko uporablja odstavek a) 39. člena ZRD in RS, odstavek b) istega zakona pa za ostalo dejavnost.

— Doda naj se nov člen, v katerem se ORS kot koristnik sredstev zavezuje, da bo sredstva jemala od podpisnikov sporazuma na osnovi četrletnih operativnih planov, za katerega se zedinijo uporabniki in izvajalci.

— Občinska raziskovalna skupnost naj ne bi povečevala stopnje, inovacijsko dejavnost pa naj bi gojili v DIATI in DIT, ker morajo biti raziskave uporabne v proizvodnih procesih.

— Raziskovalna skupnost usmerja velika sredstva v raziskavo prestrukturiranja celjskega gospodarstva. Iz programa pa ni razvidno, da v tem srednjeročnem obdobju prestrukturiranje še ne bo možno. Smatramo, da bodo rezultati naloge služili v obliki elaboratov za diskusijo, kar pa je predrago. Potrebno je ta denar namensko nameniti neki instituciji.

— Kaj se bo konkretno delalo in financiralo za našo delovno organizacijo?

— TOZD tovarna traktorjev je predlagala določene raziskovalne načrte, ki pa v programu niso zajeti.

11. Komunalna skupnost

— V svojem planu mora predvideti financiranje urejanja stanovanjskega naselja v Kompolah.

— Planirati je potrebno ureditev ceste Godec—šamotna, nadvoz pri Godcu in često skozi stari del železarne. Sploh pa ugotavljamo, da so določena komunalna dela nekoordinirana.

— 10. člen: Namenska sredstva bi se morala združevati iz dohodka podpisnic.

— 15. člen: Podpisnica sporazuma je lahko le Železarna Štore, če bo ta edini uporabnik stavbnih objektov.

— Za urejanje stavbnih zemljišč je prispevek previsoko postavljen, ker bi lahko to prevzela usposobljena delovna organizacija — npr. Razvojni center Celje.

— 19. člen DD občine Celje: dopolniti 2. odstavek »regulacije: ...ureditev struge Savinje od izliva Ložnice navzgor proti zahodu v dolžini 2100 m, ureditev Hudinje od Skofje vasi proti severu v dolžini 680 m in ureditev

struge Voglajne v območju Železarne Štore v dolžini ca. 700 m.

— Poleg prispevkov, samoprispevkov in združenih sredstev uporabnikov je za financiranje dejavnosti Enote predvideno tudi solidarnostno združevanje obveznosti do stanovanjske skupnosti, torej od 7 na 5,8% iz česar sklepamo, da se bodo sredstva za stanovanjsko izgradnjo zmanjšala, kar pa ob pomanjkanju stanovanj ni sprejemljivo.

Po drugi strani predvideva SS o TP občinske komunalne skupnosti v členu 20 dotok sredstev iz enote v višini 13,9% letno. Gre torej za nekakšno prelivanje sredstev, verjetno na račun stanovanjske izgradnje.

— Kljub vsem prispevkom in predvidenim združevanjem sredstev za pripravo in komunalno opremo zemljišč je v 15. členu predvideno, da bo Železarna Štore za realizacijo zazidalnega načrta Kompole ta sredstva zagotovila sama, torej predstavlja ta samoupravni sporazum za nas dvojno obremenitev.

— V členu 16 je predviden prispevek za komunalno urejeno zemljišče za individualno gradnjo 400 din/m². Kaj vse je vključeno v ta znesek?

— V 9. členu je navedeno, da družbena gradnja v Kompolah predstavlja 300 enot, možno pa bo zgraditi samo 286 družbenih enot pa še to v Kompolah in Storažah skupaj. Poleg tega ni vključena zadružna gradnja, čeprav vemo, da se bo zadružna gradnja odvijala za 48 stanovanjskih enot. Vnesti je potrebno tudi individualno gradnjo — 24 stanovanjskih enot.

— Črtati 15. člen — ker naša DO ni enako tretirana kot ostale v občini.

— Člen 42 — dodati toplifikacijo Lipe!

— Nikjer ni navedeno, kakšna bo komunalna ureditev v Storažah v SRO.

12. Skupnost za preskrbo

— Ustanovitev je nepotrebna, ker se mora preskrba prebivalstva reševati preko drugih forumov.

Poleg tega bo s 1. 1. začela v Celju delovati sestavljena organizacija MERX, ki bo v celoti prevzela breme preskrbe občanov.

— V Celju že delujeta dve veliki združenji trgovskih organizacij, ki morata skrbeti za povezovanje v reprodukcijski verigi preskrbe in ne vidimo razloga za ustanovitev SIS, ker režija v družbenih službah že sedaj ni stabilizacijska.

— Narobe je iskati rešitve za odpravo neuspešnega dela v zvezi s preskrbo v občini Celje v podvajanju aktivnosti, istočasno pa govoriti o politiki ekonomske stabilizacije.

13. Skupnost za požarno varnost

— Gradnja vežbalnega poligona ni potrebna.

— Več pozornosti posvetiti strokovni usposobljenosti kadrov.

14. Informacijska dejavnost

— Klub samoupravljalcev naj bo pri svojem delu bolj aktiven, ker njegovega delovanja se v delovni organizaciji ne občuti.

(Nadaljevanje na 8. strani)

(Nadaljevanje s 7. strani)

— Odvajanje sredstev za klub ni sprejemljivo, zagotovijo naj jih člani kluba.

— V novem srednjeročnem obdobju bi morali težiti predvsem k temu, da ne bi prihajalo do širitve administracije, saj bi tudi s tem pridobivali manjkajoča sredstva za boljše delovanje.

15. **Ljudska obramba**
— Program je prezahteven glede na to, da se samo nadgrajuje.

— Racionalneje naj se opravi tisti del izobraževanja, ki ga izvajajo honorarni upokojenci in redno zaposleni. Preveri naj se delež teh stroškov.

16. **Novoletna jekla** naj se odpravi. Predlagamo prostovoljne kulturne prireditve.

SPLOŠNE PRIPOMBE

1. Osnutek družbenega plana občine mora dati večji poudarek modernizaciji proizvodnje, povišanju razvojne stopnje in povišanju zaposlenosti v industriji.

2. Predvidena stopnja rasti industrijske proizvodnje v višini 1,5% ni realna, saj v Železarni Štore predvidevamo 10% rast.

3. Vprašljiva je predvidena le polovična rast 4% uvoza v primerjavi z izvozom, ob ugotovitvi, da za proizvodnjo črne metalurgije na domačem tržišču ni primernih izvajalcev opreme. Poleg tega smo zaradi pomanjkanja vlozka na domačem trgu še vedno odvisni od uvoza gredic.

4. Glede na zaostrene pogoje gospodarjenja in realizacijo programa stabilizacije celotna obremenitev proizvodnih TOZD ne more naraščati. V kolikor se povečuje stopnja prispevkov primarnega družbenega standarda (zdravstvo, socialno skrbstvo, šolsko varstvo, pokojninsko in invalidsko zavarovanje), se mora temu primerno zmanjšati stopnja ostalih prispevkov. V nasprotnem primeru nastopi vprašanje, ali bo združeno delo zmoglo obremenitve.

5. Predlagane prispevne stopnje bodo upočasnile zlasti razvojni program, ki je posebno kritičen pri TOZD, ki poslujejo z izgubo, iz česar sledi, da program ne uresničuje načel o razbremenjevanju gospodarstva. Rast izvoza in stopnja pokrivanja za našo delovno organizacijo bo možno realizirati le s pogojem, da bodo pravočasno izvedene investicije in modernizacija. Stopnja pokritja se nanaša na reprodukcijo materiala brez uvoza opreme.

V opredelitvah razvoja sanacije v nekaterih aktih izpada področje izvozne sanacije tovarne traktorjev.

6. V planu ni omenjena modernizacija in dograditev naše jeklarne in valjarne II, pri tem pa je preveč sredstev namenjeno za komercialno dejavnost (gradnja skladišč).

7. V naslednjem srednjeročnem programu je planirana razmeroma majhna rast družbenega proizvoda. Ugotavljamo, da ni sprejemljivo nadaljnje upadanje osebnih dohodkov, medtem ko pregled prispevnih stopenj kaže na občutno povečanje obremenitev združenega dela.

Kaže, da se sestavljenci in predlagatelji samoupravnih sporazumov o temeljih planov premalo zavedajo predstoječe gospodarske situacije, ali pa mogoče niso pripravljeni sprejeti dela bremena gospodarske stabilizacije. Če v celoti sprejmemo obveznosti iz samoupravnih sporazumov, lahko logično pričakujemo zmanjšanje reproduktivne sposobnosti gospodarstva in s tem nadaljnje zmanjševanje OD. Pri tem pa ne smemo pozabiti na socialno varnost delavcev, ki je prav tako pomembna za stabilnost gospodarstva.

8. Iz aktov niso razvidne natančne stopnje zaposlovanja v SIS niti racionalizacija ali zmanjšanje administrativnih pravil, poleg tega se morajo v tem srednjeročnem obdobju nesorazmerja v višini OD v gospodarstvu in gospodarstvu izravnati. Zahtevamo podatke o zaposlenih v SIS in njihovi kadrovski strukturi.

Smatramo, da je bilo preveč poudarka na ustanavljanju strokovnih služb pri SIS, te službe naj se združujejo, ker bodo tako prihranile več sredstev za osnovno dejavnost.

9. Ugotavljamo, da kljub primerjalni tabeli prispevnih stopenj ne moremo ugotoviti, kolikšna je obremenitev v letu 1981 v primerjavi z letom 1980. Vztrajamo, da skupna obveznost ne sme biti višja kot v letošnjem letu. Najti je način, po katerem se bodo odvečna sredstva vračala v gospodarstvo.

10. Programi SIS se pokrivajo: socialno skrbstvo, otroško varstvo, socialno varstvo.

11. Ugotavljamo, da ni možno preverjati vrednosti prispevnih stopenj s programi SIS, zato bi morale to preučevati strokovne službe znotraj delovnih organizacij.

12. Ugotavljamo, da kljub dogovorjenim opredelitvam v predlogih prihaja do določenih neskladnosti med povzetki teh aktov in predhodnimi osnutki.

13. Težiti je k prestrukturiranju gospodarstva v občini in skrbeti za večanje rasti energetskih medijev.

14. Za izvajanje določenih skupnih potreb se naj sredstva za krajevne skupnosti zbirajo po predlagani stopnji in se odvajajo v krajevne skupnosti, kjer delavci prebivajo, torej tudi izven občine Celje.

Misli

Nekaj ljudi je narava ustvarila da nimajo dovolj moči za bremena, ki jim jih nalaga življenje. Njihovo tkivo je iz slabše, tretjerazredne snovi. Niso niti bolni niti zdravi — to so največji bedneži.

Samega sebe mora človek prisiliti, da si stavi vprašanja in nanje odgovarja. Prerado se zgodi, da se izogibamo jasnosti s strastno lažnostjo. Prijetno je živeti v soperiki nedoločenih čustev. Toda vsako čustvo se da določiti. Ker je tu, ga lahko najdemo, če se še tako skriva. Analizirati samega sebe se pravi, omejiti se nekje in se ustaviti pred nepremišljenimi koraki.

Uredništvu Železarja

Pošiljanje naših članov najbrž ni povsem v skladu z vašim programom dela. Menim, da to ni najhujše, saj ne želimo internega glasila spremeniti v medij svojega vzgojno-prosvetnega dela s »poplavo« člankov, ampak bi želeli, da to objavljate po lastni presoji (število člankov, vrstni red...). Primarna je seveda določena aktualnost (dan zdravja, teden varnosti otroka, epidemija gripe ipd.). Tokrat vam pošiljam obvestilo, za katerega bi prosil, da ga objavite takoj, ko bo to mogoče in članek, za katerega bi čas objave določili sami.

OBVESTILO ZDRAVSTVENE SLUŽBE

Na zboru delavcev TOZD ZP Štore so me sodelavci zadovoljili, da ponovno obvestim delavce Železarni Štore preko njihovega glasila o nekaterih težavah, ki se po nepotrebnem še ponavljajo pri našem delu. Prepričani smo, da bi jih z nekaj razumevanja lahko odpravili oziroma zmanjšali na minimum ter tudi tako povečali svojo učinkovitost.

1. Še vedno prihajajo številni pacienti brez vsake nujnosti z delovnega mesta pred 11.30. Težave nastopijo takrat, ko menijo, da jim za obisk pri nas pripada stalež. Temu seveda ni tako! Vse več je tudi takih, ki menijo, da imamo od 11.30 za vsakega posebej rezerviran čas. Menim, da je vsakomur jasno, da ob tem času ne morejo imeti vsi delavci prednosti, saj jih v zelo kratkem času pride 20 in več ter da je določen vrstni red potreben!

2. Informacij o rezultatih preiskav oziroma vsebini izvidov je po telefonu praktično nemogoče dati, saj je za to v večini primerov pooblaščen le zdravnik. Ponaazorim naj pot, ki jo je potrebno opraviti, da bi preko telefona prišla informacija do pravih ušes: pacient kliče informacije, če je izvid prispel; v primeru pozitivnega odgovora, ko je našla kartoteko in v njej izvid, želi pacient zvedeti vsebino in po možnosti tudi oceno stanja bolezn, zato zahteva zdravnika. Temu izrazi željo, ki mu pri informacijah ni mogla biti uslišana. Zdravnik ponovno veže centralo, ki mu prebere vse potrebno, da bi ponovno vzpostavil kontakt s pacientom in mu obrazložil zahtevano. Nema lokrat sta medtem še prekinjena in postopek teče znova... Zelo običajen rezultat takih dialogov je ugotovitev, da bo le potrebno priti v ZP! Osebe v informacijah je usposobljeno dajati informacije, ki jih ljudje potrebujejo, da bi lahko dosegli pravico do zdravstvenega varstva in v okviru pooblastil.

3. Podobna situacija je z naročanjem pri zobozdravniku. Pacient kliče informacije, ta veže zobno ordinacijo, oglasi se zobna asistentka, ki izve, da pacient želi terapevta. Le-ta odloži iz rok instrumentarij in gre k telefonu, kjer ga pacient vpraša, kdaj lahko pride na pregled. Razpored dela asistentka, zato terapevt ponovno pokliče njo, da pogleda v rokovnik in mu pove datum, po dolgotrajnem usklajevanju drugih obveznosti s prostim časom za obisk pri zobozdravniku. Do naslednjega klica se zopet lahko posvetita pacientu na

stolu... Tako seveda ne more v nedogled! Moti nas tudi, da se ob obdobjih pregledih vse premalo ljudi odloča za dogovor o sanaciji zobovja.

Vse to so faktorji, ki imajo za posledico čakanje, nervozo, zvišan ton itd. Se ne bi temu raje izognili?!

V. d. direktor TOZD ZP Štore:
Dr. Marjan Hrušovar,
spec. med. dela

PRIZNANJE ZA RAZVOJ INOATORSTVA

S svečano sejo konferenec Zveze izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav Jugoslavije, ki je bila oktobra v Beogradu, je bil prvičkrat obeležen Dan inovatorjev Jugoslavije — 12. oktobra. To je dan, ko je 12. oktobra 1941. leta v Užicu tovariš Tito vsem borcem in rodoljubom poslal naročilo, naj s kreativnim delom in inovatorstvom ustvarjajo nova orožja in tako še bolj pripomorejo v borbi našega naroda za osvoboditev.

Letos je organizacija Zveze izumiteljev Jugoslavije prvičkrat tudi delovno obeležila ta pomemben dan s pregledom rezultatov pri osvajanju novih znanj, uporabi nove tehnologije, povečanju produktivnosti in stabilizaciji gospodarstva.

Na svečani seji so bila podeljena priznanja delovnim organizacijam, aktivnim in posameznikom, zaslužnim za razvoj inovatorstva. Med osmimi delovnimi organizacijami iz Slovenije je dobila priznanje-diplomo za uspešnost na tem področju tudi Železarna Štore.

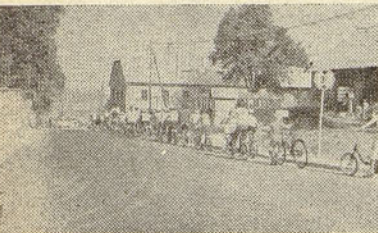
ČESTITAMO!

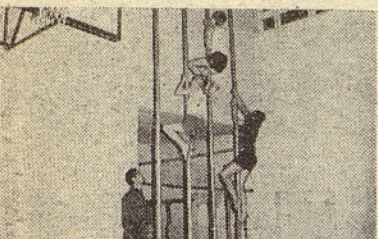
Občni zbor društva Partizan

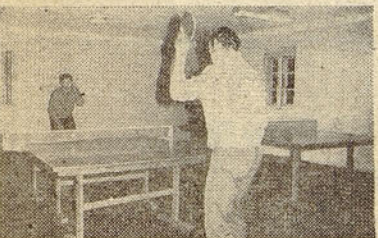
Kegljanje na asfaltu

TRIM kolesarjenje

Vaje v raznoterostih

Namizni tenis

ŠPORT

Do zadnjega sedeža zasedena jedilnica v štorski osnovni šoli je bila 15. novembra v večerni uri prizorišče letne konference TVD Partizan Štore. Prav radi bi bralcem Železarja ponudili v branje govora dosedanje predsednice društva tovarišice Ocvirkove in tehničnega sekretarja tov. Vebra, ki pravzaprav zrcalita vso obsežno dejavnost Partizana; vendar to ni mogoče zaradi omejenosti prostora v časopisu. Poskušali bomo zato strniti razprave predsednikov sekcij, delegatov in omenjenih obeh glavnih poročil v kratek članek najbistvenejšega, kar se je govorilo in sklenilo na konferenci.

Štorskno telovadno društvo Partizan šteje 589 aktivnih članov in 60 funkcionarjev, trenerjev, vadiateljev in tehničnih oseb. V njem deluje sedem sekcij, med katerimi je najštevilnejša sekcija za temeljno telesno vzgojo in športno rekreacijo. V sklopu Partizana delujeta tudi dva športna aktiva, in sicer v Kompolah in v Laški vasi s po 35 oziroma 30 člani. Nova usmeritev, naj bi se krajanje rekreirali tam, kjer živijo, je dobila na občnem zboru konkretno obliko v predlogu tovarišev Juga in Vebra, naj bi se ustanovili aktivni še v Svetini, Teharjah in drugih naseljih.

V preteklem obdobju je imel sekretariat 51 sej, izvršni odbor društva pa 7. Imeli smo še eno delovno konferenco in dve slavnostni srečanja: ob sprejemu prehodne zastave maršala Tita in ob 50-letnici športa v Štoreh. Oblika dogovarjanja na razširjenih sejah sekretariata se je pokazala kot zelo dobra, pojavljajo pa se težave pri delovanju samouprave v sekcijah. Tudi v društvu in njegovih celicah mora priti do popolne veljave naš delegatski in samoupravni sistem. Kritika je seveda zaželena, vendar mora biti ustvarjalna, kritik sam pa pripravljen odpravljati napake.

TEKMOVALNI ŠPORT

Vedno znova se tu kaj zatakne. V ekipnih športnih panogah ne predstavljamo vrhunske kvalitete, ki bi presegala občinske in regijske meje. Rekreacijsko tekmovalni sistemi niso zaživi. Tekmovalni šport pa je tudi — denar in odnos do financiranja kvalitetnejšega športa bo potrebno v prihodnje urediti, kot je na zboru povedal tovariš Majer.

Vsekakor ne bo mogoče zadovoljiti vseh želja z razpoložljivimi 23 starimi milijoni, namenjenimi za celotno obširno aktivnost Partizana v letu 1981. V hude težave bi zabredlo društvo, če ne bi skrb nad športnimi objekti imela Železarna Štore, za kar ji je konferenca izrekla vse priznanje in zahvalo.

S svojo dejavnostjo in programom so občni zbor seznanili predsedniki sekcij: temeljna telesna vzgoja, smučarska, rokometna, kegljaška, košarkaška in judo ter aktiva Kompol in Laška vas. Imenovana je bila programska komisija, ki bo v skladu z možnostmi oblikovala društveni program.

Konferenca je na predlog tehničnega sekretarja potrdila program prireditev in društvenih akcij v letu 1981 in prav je, da jih objavimo:

- organizacija smučarskih tečajev,
- organizacija smučarskih tečajev za Vrnčev pokal,
- Mladenov pokal in pokal Rukavina, Sivka,
- maškerada za cicibane in pionirje v sodelovanju z VVZ,
- TRIM akcije: hoja, plavanje, kolesarjenje, tek, streljanje, smučanje,
- proslava dneva mladosti: sodelujejo vse sekcije,
- teden športa ob krajevnem prazniku: ekipe, tekmovanja med bloki itd.,
- aktiv Kompole: turnir v malem nogometu, odprt društveni kros,
- aktiv Laška vas: pokal Holcingerja, tekmovanje v spretnostnih igrah ob otvoritvi igrišča.

Občni zbor je izvolil nov izvršni odbor, ki ga bo vodil kot predsednik tovariš Kaluža, medtem ko je dosedanja predsednica Sonja Ocvirkova pristala na opravljanje podpredsedniške funkcije. Tovariš Ivek Judež ji je v imenu kadrovske komisije izrekel vse priznanje za uspešno delo.

Tričlanska komisija, v sestavi Lidija Kavka, Jože Kragl in Bojan Mackošek bo odslej »vzela v roke« do sedaj malo zapostavljeno propagandno dejavnost. Prosimo vse člane društva, da eventualne rezultate, predloge in sploh vse, kar zadeva društvo Partizan, pošiljajo tovarišici Lidiji Kavki, predsednici komisije, zaradi objave. Seveda pa želimo, da se sami oglasa-

šate s članki v glasilu Železar. Tudi tako bomo po svoje prispevali k razgibani, zdravi in množični dejavnosti štorskega TVD Partizana.

Jok

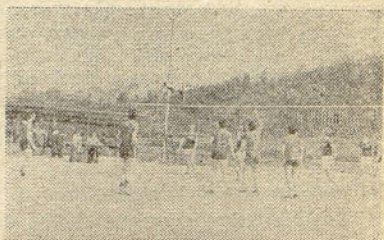
Judo sekcija — najmlajša

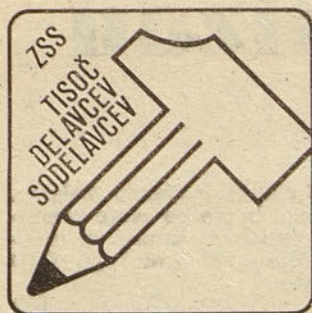
Balinanje

Smučanje

Odbojka priljubljen rekreativni šport

Varstvo okolja- pravica in dolžnost delovnega človeka

V procesu naše samoupravne socialistične družbe je dosežena stopnja materialnega razvoja omogočila ne le teoretično, pač pa tudi politično uveljavljanje vseh temeljnih principov humanizacije odnosov in skrbi za človeka.

Posebno pozornost, in to v zadnjem času, posvečamo zagotavljanju pogojev za zdravo in urejeno človekovo okolje, ki je predpogoj uspešnosti celovitega nadaljnega razvoja.

Reševanje problematike varstva in izboljšanje človekovega okolja tako vsebinsko kot organizacijsko sovпада z učinkovitostjo boja za nadaljnji razvoj samoupravnih družbenih odnosov ter za dejansko odločanje delavca o pogojih in rezultatih svojega dela in življenja.

Ekološka vzgoja je sestavni del procesa izgradnje socialistične družbe. Ekološko-vzgojni proces dobiva nove pobude in novo vsebino, predvsem pa nove cilje. Pri tem ne smemo zanemarjati osnovna izhodišča sodobne ekološke zavesti:

- Človek pripada naravi, je sestavni del njenega dinamičnega sistema. Sile tega sistema pa so močnejše od človeka in vplivajo nanj.
- Narava je izvor življenja.
- Ljudje morajo uskladiti svoje želje z naravo in z njo živeti v harmoničnem ravnovesju.

Zavedati se moramo, da živimo v času, ko še koristimo proizvajalne agregate, ki smo jih osnovali in gradili v času, ko sta bila najvažnejša parametra produktivnost in ekonomika, zanemarjen pa vpliv rezultatov procesa na onesnaženje okolice.

Spreminjanje teh dejstev na starih agregatih je zelo oteženo in povezano z velikimi stroški. Mnogokrat ali celo v večini primerov nas prisili ekonomska situacija, da opustimo vsak ekološki poseg ter tako stari agregat preneha obratovati. Spomnimo se primerov, ki še niso tako stari.

Prenehanje obratovanja: Siemens-Martinove peči, generatorjev, delno parne vleke, opustitev piritnih ogorkov kot dodatek aglomeratu in uvedba zemeljskega plina kot kurilnega medija. Železarna Štore je delovna organizacija, ki se v največji meri vključuje v ta sodobni proces, v katerem je varstvo okolja sestavni del proizvodnega procesa.

To tudi nazorno kažejo vložena sredstva, ki so se uporabila za izboljšanje oziroma sanacijo okolja.

Vložena sredstva v letu 1978

1. Čistilna naprava za odpadno vodo Štore I (najetje kredita)	din	3.613.500
2. Izločevalc za antivar lakirnico mehanske obdelave		218.569
3. Čistilna naprava lakirniških odplak tovarne traktorjev		822.366
4. Oskrba agregatov z zemeljskim plinom		6.922.564
Skupaj		11.575.999

Vložena sredstva v letu 1979

1. Čistilna naprava za odpadno vodo Štore I (povišan vodni prispevek za onesnaženo in uporabljeno vodo)	din	5.129.134
2. Povečanje čistilne naprave za dimne pline EOP v Jeklarni		8.797.900
3. Ozelenitev in ureditev površin		277.664
Skupaj		14.204.698

Da je varstvo okolja sestavni del tehnološkega procesa, nam nazorno kažejo vložena sredstva pred obdobjem 1978 — torej v času, ko nas sredstva javnega obveščanja še niso tako pogosto obveščala o onesnaževanju okolja in o posledicah, ki jih ima na organizem. Ravno pri teh vloženi sredstvih se vidi daljnosežna politika, da je varstvo okolja del tehnološkega procesa.

Zatorej lahko pišemo o naložbah za čistilne naprave in naložbah za zaprto tehnologijo. Kot primer zaprte tehnologije je zgrajena čistilna naprava za odpadno vodo v Štorah II in čistilna naprava za odpadno vodo v Štorah I, ki je v procesu izgradnje. Tehnološka voda, ki se onesnažuje pri tehnološkem procesu (hlajenje valjarniških ogrodiv, mikro čiščenje plavžnega plina, granulacija žlindre), se vodi v čistilno napravo, kjer se očisti do predpisane stopnje čistosti. Tako očiščena voda se ne spušča nazaj v vodotok, ampak se vodi nazaj v zbirne bazene, kjer gravitacijsko oskrbuje potrošnike. Pri procesu čiščenja se v osrednjem delu čistilne naprave — reaktorju izločijo trdi delci, ki se v zgoščevalcu zgostijo in transportirajo v nadaljnji proces predelave na aglomeracijo kot dodatek sinterni mešanici.

Naložbe za zaprto tehnologijo

Hladilni stolp	544.961,30 din
Razvod industrijske vode Štore II	2.426.265,78 din
Oprema in akumulac rezervoarja 600 m ³	1.252.578,13 din
Skupaj	4.223.805,21 din

Naložbe za čistilne naprave

Čistilna naprava za dimne pline EOP v jeklarni	12.812.939,80 din
Oprema za čistilno napravo za odpadne vode Štore II	2.070.573,67 din
Zbiralnik rezervoarjev za čistilno napravo	912.629,50 din
Skupaj	15.796.142,97 din

Kako so te naložbe vplivale na kvaliteto zraka, nam nazorno prikazuje naslednja tabela, ki nam prikazuje povprečne mesečne koncentracije SO₂ v mg/m³ zraka po mesecih za leto 1979 za naselje Lipa v Štorah.

	mg/m ³		mg/m ³
Januar	0,22	Julij	0,03
Februar	0,12	Avgust	0,04
Marec	0,09	September	0,06
April	0,08	Oktober	0,06
Maj	0,08	November	0,14
Junij	0,05	December	0,18

Meritve je opravljal Hidrometeorološki zavod Ljubljana in iz njihovega poročila je razvidno, da je bilo emisijsko stanje za Štore 98 % trajanja časa nižje od 0,3 mg SO₂/m³, kar je pod normativi WHO in SZČO (blažji kriterij). Iste ugotovitve veljajo za dim, kjer je bilo emisijsko stanje 99 % celotnega časa pod 0,09 mg/m³ zraka, kar je prav tako pod normativi WHO in SZČO.

Iz tabele za maksimalne koncentracije SO₂ na dan po posameznih mesecih je razvidno, da so maksimalne koncentracije v zimskem času, kar je razumljivo glede na porabo goriva v železarni ter na osnovi demografskih podatkov za območje Štor, kjer je razvidno, da posamezna kurišča pri oceni letne porabe goriv 7.920 t emitirajo v ozračje 396 t SO₂.

Področje Železarne Štore ima tudi ob znatnih razlikah nekaterih parametrov osnovne meteorološke karakteristike Celjske kotline. Temperature so sorazmerno nizke, relativna vlaga zmerna in jakost vetrov v zaprti dolini zmerna (jakost vetra po Boforu 1,0). V vlažni Celjski kotlini prevladuje oblačno vreme, na področju Štor pa je število jasnih in oblačnih dni približno enako, in to okrog 20 % vsega časa.

Vsi ti podatki veliko prispevajo k emisiji onesnaženja ozračja z SO₂. Maksimalne koncentracije SO₂ na dan po mesecih za leto 1979 za naselje Lipa v Štorah znašajo:

	mg SO ₂ /m ³ zraka		mg SO ₂ /m ³ zraka
Januar	0,64	Junij	0,13
Februar	0,20	Julij	0,09
Marec	0,24	September	0,14
April	0,16	November	0,30
Maj	0,13	December	0,50

Za primerjavo lahko navedemo, da je za Celje dosežena maksimalna koncentracija 9,1 mg SO₂/m³ ob sunku onesnaženja. Vemo pa, da če polurna koncentracija preseže 0,75 mg SO₂/m³, zaznamo v vegetacijski dobi opazne poškodbe na rastlinah.

Ničkolikokrat izrečeni, pa vedno bolj aktualni rek, da sta osnova zdravega življenja poleg sonca še kvaliteten zrak in voda, nas vodi k izvrševanju tako važnega poslanstva, kot je zaščita voda.

Voda postaja v sedanjem času tudi nepogrešljiv element proizvodnje. Najbolj nazorno se kaže naš odnos do varstva voda, če si ogledamo naše vodotoke.

Res imamo v Sloveniji najsodobnejši zakon o varstvu voda in vendar ostaja skrb za zdravo pitno vodo vprašljiva.

Posebno zaskrbljujoče stanje je v letnem času, ko so vodostoji rek izredno nizki in je samočistilnost rek vprašljiva oziroma je že na kritični meji. Zato je razumljivo, da gradimo čistilne naprave; vprašanje pa ostaja, če smo dovolj stonli za prevzgojo človeka za njegov odnos do okolja in upravljanja čistilnih naprav.

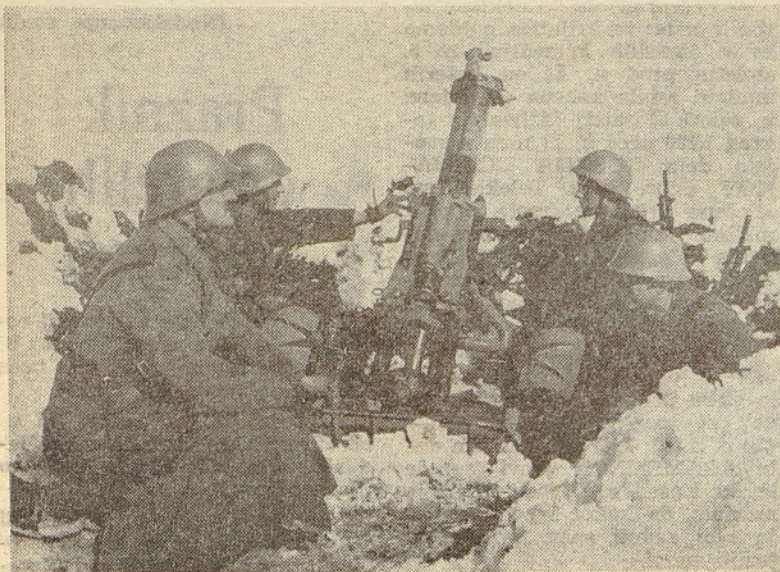
Milan Mežnar

**Dopisujte in oblikujte
z nami
naše glasilo**

ŠE O PRAZNIKU JLA

»Upam si trditi, da je nastanek ljudske vojske v takšnih okoliščinah, v kakršnih je nastala naša, poseben primer v zgodovini. Iz golorokih partizanskih odredov, brez kakršnikoli tovarn orožja in streliva, brez skladišč za razne vojaške rezerve, brez kakršnekoli pomoči iz katerekoli strani je nastala četrtn milijonska armada. To pa ne v mirnem času, temveč v obdobju najstrašnejšega in najbolj krvavega boja, ki so ga narodi Jugoslavije kdaj vodili.«

(Tito)

Na položaju pozimi

Vsakoletna počastitev dneva JLA je pomemben politični dogodek za vso državo, vedno bolj pa postaja tudi vseljidski praznik. Letošnjo proslavo dneva JLA smo prvič proslavljali brez državnika in revolucionarja, marksista, neomajnega borca za krepitev bratstva in enotnosti narodov in narodnosti Jugoslavije, voditelja socialistične revolucije in stratega narodnoosvobodilne vojne, ustanovitelja socialističnega samoupravljanja, graditelja splošne ljudske obrambe in družbene samozščite, oblikovalca neuvrščene politike in vrhovnega poveljnika naših oboroženih sil — maršala Tita. Toda Titovo delo je naša preteklost, naša sedanost in naša prihodnost.

Letošnja praznovanja dneva JLA so postala vsebinsko bogatejša in raznovrstnejša, hkrati pa tudi časovno razsežnejša. Uspešno sklenjene prireditve zgovorno dokazujejo, da so v proslavljanje vključeni vsi družbenopolitični dejavniki v republiki in občini, zlasti mladina po šolah in organizacijah, kulturne in druge institucije, organizacije ZZZ, ZRVS, sindikati, specializirane organizacije, ter drugi. V vseh enotah ljubljanskega armadnega območja so potekala preko celega leta intenzivna tekmovanja pod geslom »Izbirajmo najboljšo enoto«, vojaški klub, dom JLA, knjižnico, tehnično delavnico, skladišče, kuhinjo in dr. Med temi dejavnostmi naštejmo nekatere najpomembnejše:

V okviru tekmovanja mladine in pripadnikov JLA »Mladost v pesmi, besedi in spretnosti« se vsako leto udeleži več kot petdeset ekip oziroma občinskih in mladinskih osnovnih organizacij ZSM. V tradicionalnem tekmovanju »Odlitje 22. decembra« so se vključile skoraj vse osnovne organizacije ZSM, garnizije JLA in občinski odbori ZRVS. Tekmovanje je potekalo v skupnih oblikah izobraževanja, pohodnih, lokalnih mladinskih akcijah, sodelovanju z društvi in organizacijami v klubski dejavnosti, kviz tekmovanjih in podobno. Tekmovanje je bilo množično in se je najbolj odražalo na športnem, kulturno-zabavnem in izobraževalnem področju.

V celotnem politično-partijskem delu v decembru so potekala številna predavanja o JLA, teritorialni obrambi, zasnovi SLO ter zgodovinski vlogi tovariša Tita pri nastajanju oboroženih sil in zasnove SLO. Pripravljena so številna srečanja borcev NOV z vojaki, tovariški in literarni večeri, ustni časopisi. V nekaterih krajih so ustanovili aktivne s predavatelji iz vrst predstavnikov JLA, teritorialne obrambe in družbenopolitičnih organizacij, med katerimi so znani poveljniki, komisarji, narodni heroji, prvoborci ter ugledni družbenopolitični delavci. V šolah so bile učne ure posvečene dnevu JLA, učenci v šolskih in drugih časopisih pa so pisali o temah ob dnevu JLA kot vseljidskem prazniku.

Svečanosti ob dnevu JLA v ljubljanskem armadnem območju so se začele šele sredi decembra s sprejemom predstavnika družbenopolitičnih organizacij pri poveljniku Ljubljanske AO in GŠ TO SRS. Na zaključni prireditvi »Odlitje 22. decembra«, ki jo vsako leto organizirajo poveljstvo ljubljanskega armadnega območja in RK ZMS ter RK ZRV

Slovenije, so razglasili najboljšo mladinsko organizacijo in organizacijo ZRVS, razdelili pokale, plakete, diplome in druga priznanja.

V vseh enotah, poveljstvih in ustanovitvah, so bile ob dnevu JLA organizirane svečanosti, katerih so se poleg organske sestave udeležili rezervni in upokojeni starešine, žene in otroci aktivnih vojaških starešin, predstavniki družbenopolitičnih organizacij, delovnih kolektivov, krajevnih skupnosti, organi za ljudsko obrambo, predstavniki šol in matere padlih borcev. Na proslavah so prebrali ukaze o napredovanjih, pohvalah in nagradah, razglasile najboljše enote in ustanove JLA in teritorialne obrambe. V okviru štabov teritorialne obrambe in civilne zaščite je bil organiziran takšen program proslave dneva JLA, po smernicah GŠ TO SRS, ki je usklajen s poveljstvom ljubljanskega armadnega območja.

V počastitev dneva JLA je poveljstvo ljubljanskega armadnega območja dodelilo za izredne rezultate pri dosežkih krepitve SLO in DSZ plakete družbenopolitičnim skupnostim, občinam in posameznikom. Proslava dneva JLA na karavlah in v obmejnih enotah je bila organizirana s tesno povezavo graničarjev z ljudstvom. Karavle so obiskali mladina, predstavniki družbenopolitičnih organizacij, delovnih kolektivov in krajevnih skupnosti. V vseh krajevnih skupnostih in manjših občinah ter sekretariatih za ljudsko obrambo vseh stopenj je dan JLA svečano obeležen kot dan vseljidske obrambe.

Ob letošnjem proslavljanju dneva JLA so pripadniki naše armade in teritorialne obrambe naredili pomembne premike k še večji pripravljenosti in usposobljenosti za obrambo. O tem govore številne vaje, bojna streljanja, krepitev moralno-političnih enot in vojaških kolektivov. V vsej aktivnosti so se sredstva javnega obveščanja angažirala pri uveljavljanju, posodabljanju, pripravljenosti OS in moralnopolitični cnotnosti. RTV in tisk sta spremljala tudi vse druge prireditve ob dnevu JLA, ne samo v Ljubljani, ampak na celotnem območju SRS. Težišče obveščanja je bilo usmerjeno k poudarku na človeku — vojaku, starešini kot največjih vrednotah naše družbe in seznanjanju naših delovnih ljudi z modernizacijo in usposobljenostjo oboroženih sil.

Po razglasitvi najboljših v tekmovanjih »Izbiramo najboljšo enoto« v JLA in TO, svečanih pregledih v kasarnah, poveljstvih in ustanovah, podelitvi priznanj pripadnikom JLA, družbenopolitičnim in obrambnim strukturam, tradicionalnih prijateljskih tovariških srečanjih je letošnja proslava ob dnevu JLA zaključena kot vseljidski praznik naših oboroženih sil, v katerih so se angažirale vse družbenopolitične in obrambne strukture. Ta proslava je bila in ostala vseljidski praznik naših narodov in narodnosti.

S. Nikolič

PRIJATELJSKO SREČANJE
ELEKTRIKARJEV
ŽELEZARNE STORE IN
RAVNE

Tradicionalno srečanje raven-
skih in štorskih elektrikarjev, je
bilo tokrat v Storah. Prejšnja
srečanja so se odvijala v Rav-
nah.

Ze v zgodnjih jutranjih urah
so v soboto, 6. decembra, pri-
speli ravenški elektrikarji v Što-
re. Najprej so si ogledali novi
del Železarne z obrati tovarne
traktorjev, jeklarne, valjarno in
obrat mehanske obdelave. Po-
sebnost zanimanja so pokazali v
tovarni traktorjev, kjer jim je
ing. Plevnik podrobno obrazlo-
žil vse faze delovnega procesa.

Po ogledu so bila prijateljska
športna srečanja v streljanju,
kegljanju, namiznem tenisu in
odbojki. V streljanju, kegljanju
in odbojki so bili boljši doma-
čini, pri namiznem tenisu pa
gostje. Precej vroče je bilo pri
odbojki, kjer je tekma trajala
preko dve uri in so domači zma-
gali šele v petem setu.

Na koncu smo si izmenjali
spominske plakete in značke ter
se dogovorili, da s podobnimi
srečanja še nadaljujemo.

Rezar Friderik

Izvor pregovorov, rekov in krilatic ter njih pomen

Uvodoma bi rad razložil neka j pojmov, ki jih sicer vsakodnevno slišimo ali beremo, nismo si pa o njihovem pomenu vselej na jasnem.

Vzemimo za primer nedoločnik citirati: to pomeni ponoviti nek izraz, ki ga je nekoč že izrazil nekdo drug. Citati so zelo stari in jih srečujemo že med najstarejšimi spisi.

Kot pregovor nam danes velja rek, ki vsebuje neko življenjsko izkušnjo. Tudi nastanek pregovorov sega zelo daleč nazaj, tja v dobo pred našim štetjem.

Krilatica je prav tako zelo stara izvora. V prevodu Homerjeve Odisejade o »krilatih besedah, torej besedah, ki imajo »krila«, kar je v dobi antike pomenilo, da hitijo ali »letijo« od ust govorečega do ušes poslušalca.

Tako za pregovor kot za krilatico velja, da ni nujno, da je tvorec vedno duhovni velikan. Prav tako tudi ni vselej naveden pravi, resnični začetnik; pregovor ali krilatico pripisujejo mnogokrat nepravilno osebi.

Besede, ki so jih izgovorili veliki možje, so imeli težo, v srednjem veku so imele celo veljavo dokaza. Ne glede na vse to, je bilo zbiralcem več do vsebine kot do njihovih začetnikov.

Skoraj v vseh jezikih narodov, ki so sprejeli krščanstvo, je polno izrazov iz Svetega pisma; na primer: moder kot Salomon, neverni Tomaž, živi kot v paradizi.

žu, hodil je od Poncija do Pilata, obnaša se kot farizej, bral mu je levite, vladala je babilonska zmešnjava, Adamovo jabolko (v grlu) in še bi jih lahko naštel. Teh izrazov ne srečujemo le v govorici, temveč tudi v literaturi.

V tem prispevku bi želel prikazati v glavnem tako imenovane krilatice, ki jih še danes uporabljamo, njihov izvor in pomen.

I. Iz Biblije ali Svetega pisma:

— V nebo vpijoča krivica: bog naj bi bil Abelovemu ubijalcu Kajnu dejal: »Glas krvi tvojega brata kriči k meni z zemlje.«

— Benjamin — običajno tako nazivamo najmlajšega v družbi (po Mojzesu 1 — 35, 18, 24 in 1 — Mojzes 42 in 43).

— Oko za oko, zob za zob, se zahteva kot povračilo, 2 — Mojzes 21, 24. Stari Rimljani so poznali t. i. »talionski princip«, kar je pomenilo, da je povračilo za storjeno dejanje enako dejanje storilcu.

— Grešni kozel: najti grešnega kozla poiskati grešnega kozla — izraz sloni na 3. knjigi Mojzesa 16, 20—22: Aron naj položi svoje roke kozlu na glavo in mu prina vsa hudodelstva otrok Izraela in ga spusti, da odide v puščavo, da naj torej kozel vsa njihova hudodelstva na samem sebi odnese v divjino...

— Čuvati nekaj kot punčico svojega očesa... 5. knjiga Mojzes 32, 10.

II. Iz grščine

— Mentor (v prvotnem pomenu) je bil star prijatelj Odiseja, čigar podoba si je običajno nadel boginja Atena, da bi z naveseti ali dejanji pomagala Odiseju ali njegovemu sinu Telemahu. Danes pomeni pametnega vzgojitelja ali svetovalca.

— Božji mlini meljejo počasi: zdravnik skeptični filozof Sextus Empiricus (okrog 200—250 po našem štetju) piše v svojem delu PROTI matematikom: »Dolgo sicer meljejo mlini bogov, toda meljejo fino moko.«

— Ikarus- sin Dedala, bajslovnega grškega iznajditelja raznovrstnih orodij in spretnega graditelja. Dedal je s svojim sinom zbežal iz ujetništva kralja Minosa na Kreti s pomočjo kril iz perja, katerega je zleplil z voskom. Ikarus je plul previsoko, tako da je sonce raztopilo vosek njegovih kril in strmoglavil v morje. Pripovedko poznamo iz Ovidovih METAMORFOZ.

— Heureka — je vzklik Arhimeda, ko je odkril specifično težo. Vzklik pomeni: »Odkril sem!« Arhimed je živel 285—212 pred n. š.

— »Dajte mi trdno točko in premaknil bom zemljo« je baje rekel Arhimed, ki je med ostalim izumil tudi sestavljeni škripac in vodno turbino.

— Zmajevu sejanje ali zmajeva setev razprtije izvira iz grške mitologije. V Epu o Argonavtih je navedena pripoved, naj bi si Jazon pridobil zlato runo, če zorje manjše zemljišče in ga poseje z zmajevimi zobmi. Iz teh zob so zrastle možje v oklepih, ki so

se med seboj potolkli, potem ko je Jazon vrgel mednje kamen.

— Paničen strah: brezglav, nenađen strah brez pravega vzroka; izvira od starogrškega boga Panna, boga čred in pastirjev, ki je po mnogih antičnih izpričevanjih veljal za povzročitelja strahu. Tudi Cicero ga omenja, najčešče z grškimi besedami, deloma kot vojni strah deloma kot prazni poskusi strašenja ali pa kot strašilna poročila.

— Pečeni golobi, ki nekomu letijo v usta: to krilatico najdemo že v atenskih komedijah iz 5. stoletja pred n. š., od katerih nam ni ostala nobena ohranjena v celoti. Pisatelj Athenaios (okrog 1.200 pred n. š.) nam v svojem delu GOSTIJA UCENJAKOV citira verz Telekleidesa: »Pečene brinovke (vrsta ptic) z malimi kolački so nekomu poletele v grlo.« Tudi neki francoski pregovor se glasi v prevodu: »Čaka na to, da bodo pečeni škrijanci padli pred njega.«

— Labodji spev — zadnje besede ali ustvaritev nekoga, je zelo stara primerjava. Najdemo jo že pri tregedu Aishilu (525—456 p. n. š.), kjer v njegovem delu AGAMEMNON pravi (besede izreka Kasandra): »Tisti, ki jih je navdalo, da kakor labod zapojejo svoj zadnji spev, v katerem tožijo smrti.«

— Relata refero — pravimo, kadar poročamo nekaj, kar nam je nekdo drug sporočil. Že v Herodotovi zgodovini najdemo njegove besede: »Navezan sem na to, da poročam to, kar mi je bilo poročano, vendar mi vsega ni treba verjeti.«

— Hipokratova prisega, ki še danes velja za zdravnike, se glasi: »Svoje zdravniške predpise bom izdajal v korist bolnih, kolikor bo v moji moči in mojem znanju. Kar bi prinašalo pogubo ali škodo, bom od njih odvrčal.« Hipokrat je živel od 460—377 pred našim štetjem.

— Vse teče (grško: panta rei), tj. vse je v teku, v večnem spreminjanju — to je izrek filozofa Heraklita (okrog 1.500 pred našim štetjem).

— Ena lastovica še ne oznanja pomladi: v Ezopovi basni o zapravljenem mladeniču in lastovki beremo o mladeniču, ki je

prodal svoj plašč, ko je videl, kako se prva lastov vrača in bil nato razočaran, ko je še pritisnil mrz. Tudi Aristotel navaja v enem svojih del: »Ena lastovka ne napravi pomladi.«

— Po krempljih spoznaš leva (latinsko: ex ungue leonem); po potezi čopiča spoznamo roko mojstra (umetnika). Plutarh pripisuje ta izraz pesniku Alkaios (7. stoletje pred n. š.), Lukian pa kiparju Fidiasu.

(Nadaljevanje sledi)

Praznik ostarelih v Štorah

Že dalj časa smo se pionirji osnovne šole Štore pripravljali, da bi razveselili ostarele občane naše krajevne skupnosti.

V sredo, 27. novembra, so se ob 15. uri začeli zbirati v lepi jedilnici naše šole. Z veseljem smo jih pričakovali.

Zbralo se jih je zelo veliko. Bili so praznično oblečeni in zadovoljni. To prijetno srečanje sta pripravili naša šola in Krajevna skupnost Štore.

Na začetku srečanja je tovariš Gaberšček pozdravil vse navzoče in jim zaželel veliko zdravja. Učenci nižje stopnje so pod vodstvom tovarišice Kovačeve, ubrano zapeli nekaj pesmi. Obrazi starejših so se razvedrili in kmalu so začeli peti z zborom. Zaigrali smo jim tudi na flavte in klarinete, povedali nekaj recitacij in jim razdelili rdeče nageljčke.

Na obrazih ostarelih se je pokazal hvaležen in srečen nasmeh, ki je razodeval njihove občutke. Tudi solze so jim od sreče zaigrale v očeh. Sklenili smo, da jim bomo v prihodnje posvečali več skrbi in ljubezni in se jim tako oddolžili za njihovo delo in napore v preteklosti.

Spoštujemo jih in jih imamo radi kot svoje babice in dedke.

Lucija Žibret, 6. a

Kako smo proslavili dan republike

Hitler je hotel podjarmiti ves svet. Zasedel je Poljsko, Češko in leta 1941 napadel še Jugoslavijo.

Naše ljudstvo se je pod vodstvom KP in tovariša Tita uprlo. Dne 29. novembra 1943 so se zbrali v Jajcu delegati jugoslovanskih narodov in tam sprejel pomembne odločitve. Sklenili so tudi, da bo nova Jugoslavija zvezna država vseh naših narodov. Zato vsako leto 29. novembra praznujemo rojstni dan naše republike.

Na naši šoli smo imeli proslavo v novi telovadnici. Pripravili smo pester program z zborna recitacijo,

uprizoritvijo dveh krajših zgodb in predstavitev pevskega zbora ter pihalnega orkestra naše šole, ki šteje trideset članov. Ta orkester je letos prvič nastopil in nam popestril program.

Ob koncu proslave smo sprejeli okoli devetinštirideset cicibanov v pionirsko organizacijo. Naš program je posnela tudi novinarka Novega tednika.

Tako smo letos prvič proslavili praznik republike brez ljubljenega tovariša Tita, toda z njim v mislih.

Janja Judež, 5. a
dopisniški krožek OŠ Štore

PRIREDITEV V KULTURNEM DOMU V ŠTORAH

V petek, 7. novembra, so se v kulturnem domu v Štorah zbrali recitatorji iz Veriga Lesce, Jesenic in iz Štor, da bi izvedli recital o tovarišu Titu. Istočasno so se nam slikarji predstavili z likovnimi upodobitvami, za popestritev pa je poskrbel pevski zbor naše osnovne šole.

Po uvodnem govoru so recitatorske skupine iz železarskih krajev izvedle recital o življenju in delu tovariša Tita in z njim spodbudile nas mlade, da nadaljujemo njegovo pot. Pripovedovali so o ubogih otrocih brez staršev in brez hrane, s čimer so nas ganili do solz. Od nastopajočih mi je najbolj ugajala izvedba ravenske skupine, saj je z občutkom in prepričanjem izvedla svoj recital. Po končani prireditvi so organizatorji pohvalili naš pevski zbor.

Naslednji ponedeljek smo se sodelujoči nemalo začudili, ko nas je tovarišica Kurnikova po zvočniku pozvala na pevske vaje, da bi nam pokazala priznanje za sodelovanje. Še bolj pa smo bili preseščeni, ko nam je povedala, da smo za nagrado dobili nekaj denarja in značke.

Priznanje in nagrada nam pomenita veliko spodbudo za naše delo v pevskem zboru, zato se bomo še z večjim veseljem pripravljali na nastope, ki nas čakajo.

Nataša Čagalj,
dopisniški krožek OŠ Štore

iz krajevne skupnosti ŠTORE

Kako smo delali letos

Ob koncu leta, ko se na vseh ravneh ugotavlja uspešnost ali neuspešnost poslovanja, je prav, da pogledamo, v čem je uspela štorska krajevna skupnost v svojem obširnem programu aktivnosti.

Ustava opredeljuje KS kot temeljno samoupravno skupnost, kjer delovni ljudje zadovoljujejo svoje potrebe in interese s tem, da združujejo sredstva, pridobljena z delom. Ne moremo pa reči, da je povsod in vse tako, kot pisani zakon zahteva, saj smo marsikje zožili načrt razvoja krajevnih skupnosti le na komunalno ureditev (ali kot sedaj bolj učeno rečemo: komunalno infrastrukturo). Drugače se željno obračamo k občinskemu izvršnemu svetu (k upravnemu in oblastnemu organu), tudi naši sklepi so odvisni od tega, ali jih bo kdo potrdil na IO ali ne. Dejal bi, da smo v štorski KS lahko srečni, ker je, kot je nekdo rekel: železarna krajevna skupnost in krajevna skupnost železarna. Svet skupščine KS Store se je letos šestkrat sestel, ustvarjena je bila v programu začrtana dejavnost za to leto. So pa področja, kjer nismo uspeli in kultura (kot narodova največja vrednota) je eno takšnih. Svetla točka: Store so vendarle dobile lepo urejeno knjižnico.

PODROČJE KOMUNALE

Najbolj ponosni smo menda lahko na naš zdravstveni dom na Lipi, ki je namenjen tudi sosednjima KS, t. j. Svetini in Teharjam. Ob domu je zrasla nova stolpnica za delavce železarne. Končan je idejni projekt za toplotifikacijo naselja Lipa. Uredili smo kompolsko pokopališče, lične utice so na vseh avtobusnih postajališčih, za krajevni praznik je bil odprt nov del ceste in vodovod v Laški vasi. Vseskozi smo vzdrževali 37 km makadamskih cest, pričela so se zemeljska dela pri izgradnji pečovskega vodovoda.

SOCIALA

Prisotna je bila stalna skrb za socialne podpirance. V akciji Človek naj ne bo nikoli sam je bilo obdarjenih trideset osamljenih starostnikov v Novem Celju, s starejšimi krajanji od sedemdeset let naprej smo imeli tradicionalno srečanje. Obakrat je s kulturnim programom sodelovala štorska osnovna šola. Težimo za tem, da so starejši ljudje naseljeni v nižjih nadstropjih in organizirana je sosedska pomoč.

PORAVNALNI SVET

Letos je posredoval v petnajstih spornih primerih, kar pomeni, da se v Storah letos nismo veliko prepirali, čeprav bi bilo seveda še boljše, če se sploh ne bi.

POTROŠNIŠTVO

Svet za to dejavnost se je trikrat sestel in imel uspelo srečanje krajanov z odgovornimi za trgovino v Storah. S praški in kako je bilo res hudo, prav nič drugače kot drugod — vsemu pa je v veliki meri botrovala nediscipliniranost tako trgovcev kot potrošnikov. Umazani vseeno nismo hodili. Da se ne bi spremenili v potrošnike zahodnega tipa, ki so materialno bogatejši, kulturno pa revni ljudje! Njihovo miselno obzorje so zgolj materialne reči in ne ukvarjajo se z vprašanjem perspektive, živijo le v razmerah danega.

Na področju SLO in DS beležimo skozi vse leto živo aktivnost. Organizirana so bila predavanja za prebivalstvo, odbor in SZDL delata programe za akcijo NNNP 80/81.

Kaj naj še zapišem v tej kroniki dejavnosti štorske KS v preteklem letu, da ne bi izzvenelo kot naštevane ali bahanje zaradi uspehov. Da, bilo je uspešno leto, to lahko smelo trdimo, uspešno za maloštevilno čelico aktivistov, voljnih akcij. Ob pomoči vseh krajanov se bomo morali v bodoče bolj zavzeti za odnos do okolja in narave, s čemer se, upošteva joč vsa območja KS, res ne moremo hvaliti, čeprav smo »počistili za seboj« in okoli sebe v letošnji akciji H-80. Narava je tista dobrina, ki človeku jamči zdravo, kulturno in človeka dostojno življenje, odnos do nje pa osebna izkaznica vsakega posameznega občana.

V vsej aktivnosti krajevne skupnosti Store so nam letos predvsem pomagale organizacije SZDL, ZB in RK ter osnovna šola in obe največji štorski društvi, gasilsko društvo in TVD Partizan. O vseh sejah organov KS in seveda tudi akcijah smo krajanje sproti obveščali preko glasila Štorski železar in neposredno z informacijami, dostavljenimi v vsa gospodinjstva (odbor za propagandno dejavnost pri KK SZDL).

Vsem krajanom naše krajevne skupnosti, fantom iz naše KS, ki s puško v roki stoje na braniku domovine, organizacijam in društvom želi KS s svojimi DPO srečno in uspešno leto 1981.

Kragelj Jože — Jok

Dopisujte v

Štorski
ŽELEZAR

Letna konferenca SZDL

KK SZDL Store je organizirala dne 4. decembra programsko konferenco, katere se je od 75 vabljenih udeležilo le 30 krajanov. Predsednik KK Franc Zelič je na zboru poročal o delu, problematiki in bodoči aktivnosti krajevne SZDL.

»Socialistično zvezo«, je poudaril tovariš Zelič, »kot naslednico osvobodilne fronte mora pri mobilizaciji ljudi voditi stalna težnja po prilagajanju potrebam«.

V zadnjem času opažamo slabo delo delegacij, z izjemo območnih. Nezainteresiranost pa tudi neusposobljenost sta dva vzroka za ta problem. Vendar moramo poleg temnih pokazati tudi svetle strani, to pa je predvsem delo v društvih (Gasilsko društvo, TVD Partizan, Rdeči križ in druga — vseskozi delujejo vzorno).

Skoraj triurna razprava, v kateri so sodelovali krajanji: ravnatelj OŠ Novak Vlado, predstojnik ZD Marjan Hrušovar, predsedujoči konference Tone Žibret, Plank Milica in Plank Štefka ter Jože Gabršček, je prikazala problematiko šole v Storah in šolstva v regiji, podana je bila razlaga osnutka samoupravnega sporazuma o temeljih plana občinske zdravstvene skupnosti, osnutka SS o temeljih plana otroškega varstva in socialnega skrbstva, osnutek SS za zaposlovanje in kulturo ter predlog samoupravnega sporazuma o temeljih srednjeročnega plana občinske komunalne skupnosti — enote za urejevanje mestnih zemljišč. V zvezi z vsem navedenim so delegati na konferenci sprejeli tudi nekatere sklepe.

Iz bogate razprave sicer maloštevilnih delegatov na programski konferenci lahko zaključimo, da je še dovolj problemov v našem kraju, ki nas tarejo, da pa se v samoupravno delo vse premalo vključujemo.

Jok

Moja vas

Svetina je zelo lepa vas, poznan po kulturnem spomeniku. V zadnjih letih se je vas spremenila, saj so ljudje preuredili gospodarska poslopja in hiše. Letos so odprli tudi novo trgovino z bifejem.

Za našo vas je velika pridobitev tudi asfaltna cesta, ki nas povezuje s Celjem. Imamo lepo urejeno šolo.

Vas obišče veliko izletnikov, ki občudujejo mogočne stare lipe. Na obnovljenem pokopališču je pokopana znana pisateljica Alma Karlinova.

Sem učenka drugega razreda. Zelo sem vesela, da se Svetina spreminja iz dneva v dan.

Jelenc Jožica 2. r.
Osnovna šola Svetina

Odprto o problemih

Pred kratkim so sedli za skupno mizo predstavniki krajevne skupnosti Svetina ter predstavniki celjskih družbenopolitičnih organizacij in izvršnega sveta. Na pogovoru so odkrito spregovorili o težavah, ki spremljajo družbenopolitične organizacije in krajevno skupnost Svetina pri organiziranju ter kadrovske zasedbi znotraj njenih organov in organizmov.

Na razgovoru so ugotovili, da so v krajevni skupnosti Svetina naredili v preteklem obdobju občuten korak naprej tako na komunalnem, kulturnem kot tudi na samoupravnem in drugih področjih. Vendar to še ni dovolj, kajti enako zavzeto je treba razpravljati tudi o vprašanih, ki se nanašajo na širšo družbenopolitično skupnost in interese v njej. To pa so vprašanja, katerih razreševanje nam omogoča le nemoteno delovanje celotnega delegatskega sistema v KS in s tem v zvezi tudi ustrezna kadrovska zasedba ter organiziranost vseh nosilcev družbenopolitičnega dogovarjanja in samoupravnega odločanja v krajevni skupnosti.

Svet za družbeno-ekonomski položaj žensk:

POMANJKLJIVA
USLUŽNOSTNA DEJAVNOST

V Celju je že nekaj časa občutno pomanjkanje nekaterih uslug za gospodinjstva: pralnice in likalnice, usluge za vzdrževanje čistoče stanovanj, vodovodne dejavnosti, servisi za popravilo gospodinskih aparatov in strojev.

Tako so menile članice sveta za spremljanje družbeno-ekonomskega položaja žensk pri OK SZDL, ko so razpravljale o osnutku dogovora o temeljih plana občine za naslednje srednjeročno obdobje. V razpravi so poudarile predvsem tista vprašanja, ki tako ali drugače zadevajo vprašanja podružbljanja gospodinjstva, ali ki vplivajo na družbeno-ekonomski položaj žensk. Tako so razpravljali predvsem o vprašanih drobnega gospodarstva, posebej na področju storitvene obrti, o problemih vzgoje in varstva otrok in o vprašanih pomoči ostarelim in obolelim družinskim članom, ki bi omogočala boljše družbeno prehrano.

Svet tudi podpira nadaljnji razvoj nege na domu in patronažne službe, kot je predvideno v programu. Meni, da bi glede na vedno večje probleme, ki se pojavljajo na terenu, kadar gre za nego in varstvo ostarelih, ta program morali obravnavati prioritarno; prav tako tudi postopno izenačevanje kmeta s položajem delavca, ko gre za zagotavljanje socialne varnosti na področju zdravstvenega varstva in izenačitev kmečke žene z delavko po porodu.

Na seji so pregledali tudi zbiranje sredstev za inkubator ter sklenili, da se zbrani denar takoj nakaže Zdravstvenemu centru, TOZD zdravstveno varstvo žena, ki je inkubator kupil. Predlagali so, naj bi še vnaprej solidarnostno zbirali prispevke za nakup potrebnih medicinskih aparatov. Na seji so članice še menile, naj bi bil nosilec osrednje proslave ob 8. marcu prihodnje leto Zavod za kulturne prireditve.

Informativni bilten
SZDL OK Celje

Skrb za zdravje ušes

Uho je organ za sluh in ravnotežje ter je velikega pomena za pravilen razvoj in osebno človekovo srečo. Na zunanjem ušesu, to je na uhlju, in sluhovodu lahko nastanejo poškodbe, gnojna vnetja, tvorijo in lišaji. Za zaščito pred boleznimi zunanjega ušesa je potrebno redno umivanje uhljev in sluhovoda s toplo vodo in milom ter skrbno brisanje vseh jamic uhlja in vdolbine za ušesom. Ušesnega masla iz sluhovoda ne smemo odstranjevati z lasnicami in podobnimi predmeti, ker lahko ranimo sluhovod ali celo predremo bobnič.

V sluhovodu lahko nastane tudi čep ušesnega masla, ki zamaši sluhovod. Znak tega je šumenje v ušesu in slab sluh. V tem primeru je potrebna zdravniška pomoč. Tudi tujke iz ušes naj odstranjuje zdravnik. Doma lahko odstranimo iz ušesa le kakšno žuželko, in sicer z mlačnim oljem, ki ga kanemo v uho in tako žuželko zadušimo.

V srednje uho lahko zaidejo bolezenske klice skozi bobnič. Tako nastane vnetje srednjega ušesa, ki je lahko gnojno. Vnetje srednjega ušesa lahko pri mladini in odraslih povzroči tudi kopanje in skakanje v vodo ob prehladu. Če smo prehlajeni, se ne smemo potapljati. Pogosto pa lahko nastane vnetje srednjega ušesa tudi pri boleznih dihal (angina, nahod, gripa). Zrelo, nos in uho so namreč med seboj tesno povezani in vsaka okužitev enega izmed teh organov se lahko prenese na drug organ.

V notranjem ušesu je čut za ravnotežje. Nevajene motnje v tekočini ravnotežnega organa pa povzročajo omotico.

Vpliv hrušča na sluh

Hrušč zmanjšuje storilnost in povzroča naraščanje števila nezgod ter naglušnost. Hrušč so zvoki, ki nas motijo, kar pa je odvisno od našega razpoloženja in počutja, od naše občutljivosti in vrste dejavnosti. Neredni šumi ter nepotreben in iznenaden hrup se nam zdi mnogo bolj neprijeten kot stalen in enakomeren ropot z nizkimi zvočnimi frekvencami. Ti nenadni ropoti nas jezijo, pretrgajo naše duševno delo, motijo zbranost, medtem ko nas stalni enolični šumi včasih pomirjajo. Tudi popolna tišina škodi človeški duševnosti, kajti človek potrebuje tako imenovano slušno ozadje.

Hrušča ne zaznavamo samo s slušnim organom, temveč tudi z živčenjem. Posledica tega vpliva je porast boleznih srca in ožilja, razjed na želodcu in drugi sodobnih civilizacijskih okvar.

Zaščita proti hrušču

Zaščita proti hrušču mora biti usmerjena na odstranjevanje vira nadležnih zvokov ali pa na njihovo zvočno osamitev. Preprečiti moramo predvsem nastajanje ropota, zato dajemo prednost tistim strojem, ki manj ropotajo. Namazani stroji manj ropotajo. Če hrušč nastaja v prostoru, ga bomo zmanjšali s posebnimi oblogami tal, sten in

stropa, ki dobro vpijajo zvok. Okrog ropotajočih strojev lahko napravimo ohišje. Širjenje trušča zavremo tudi s tem, da glasne stroje zberemo v enem prostoru. Vpliv ropota zmanjšujemo s primerno organizacijo dela, tako da je ropotu izpostavljenih čim manj ljudi.

Če hrušč prodira v prostor od zunaj, je treba prostor zvočno osamiti s primerno debelimi in na poseben način zgrajenimi zidovi ter z dobro zatesnjenimi vrati in okni in z drugimi predpisanimi ukrepi.

Pred škodljivostmi hrušča se lahko tudi posamično zavarujemo s tako imenovanimi antifoni. Pri nas so delavcem na razpoložljivo zaščitna vata, čepki in ušesne školjke.

Uporaba osebnih zaščitnih sredstev za sluh, kjer so predpisana, je obvezna.

(Povzetek iz INFORMATIVNEGA FUŽINARJA, glasila delovnega kolektiva Zelezarne Ravne)

Dobro je, če vemo

V Kranju se je 19. novembra 1808 rodil časnikar in politik dr. Janez Bleiweis. Deloval je na zdravniškem in gospodarskem področju; njegovo delo pa je bilo predvsem narodnobuditeljsko. Kot urednik NOVIC je z manj srečno roko vodil in usmerjal kulturno življenje tedanjega časa. Povzdigoval je izumetničeno in nemalokrat smešno poezijo Jovana-Vesela Koseskega in s tem odriival v začasno pozabo dr. Franceta Prešerna.

V Regensburgu je umrl 15. novembra 1630, v starosti 59 let, znameniti astronom Johannes Kepler. S svojimi temeljnimi in bistvenimi odkritji, predvsem na področju proučevanja nebesnih teles in vesolja, sodi Johannes Kepler v vrsto največjih umov vseh časov. Najprej je bil duhovnik, vendar se je pozneje docela posvetil znanosti. Bil je profesor na graški univerzi, zatem je deloval v Pragi, na to pa je postal dvorni matematik cesarja Rudolfa II. na Dunaju. Keplerjeva odkritja so definitivno dokazala Kopernikovo hipotezo in odprla pot dinamičnim doumevanjem v astronomiji.

Kepler je postavil tri važne zakone, ki so koristili fiziku Newtonu, da je lahko postavil zakon gravitacije; to so: 1. planeti krožijo v obliki elipse okrog Sonca; 2. Omišljena premica od Sonca do planeta opisuje v enakih časovnih razdobjih enake površine; 3. kvadrati časa kroženja planeta so proporcionalni tretji potenci srednjih oddaljenosti od Sonca.

Kepler se je bavil tudi z optiko ter sestavil daljnogled, ki nosi danes njegovo ime. Na njegovem načrtu temelje vsi refraktorji, to so optične naprave za opazovanje nebesnih teles (astro-nomski daljnogled) z objektivom iz leč, skozi katere se lomijo svetlobni žarki.

R. U.

Nadaljevanje krize jeklarstva v svetu

Po rezultatih analize tržišča o potrošnji jekla v svetu, katero je nedavno izdelalo britansko združenje ANTHONY BIRD se recesija v potrošnji in proizvodnji jekla še vedno nadaljuje. Vzroki zanjo so počasnejša gospodarska aktivnost v svetu, povečana proizvodnja jekla držav v razvoju in posebej kriza avtomobilske industrije. Zaradi tega se ocenjuje, da bo v letošnjem letu skupna potrošnja jekla v svetu nižja za 5,4% od potrošnje v letu 1979. Po isti oceni bo potrošnja jekla dosegla nivo iz leta 1979 šele v letu 1982.

Proizvajalci jekla v Evropi so sprva še obvladovali recesijo, toda močna carinska zaščita kot posledica poslabšanja položaja proizvodnje jekla v ZDA je omajala status evropskih proizvajalcev. Medtem ko je padla potrošnja jekla v ZDA za 17% v letošnjem letu v primerjavi z letom 1979, je znašal ta odstotek v Evropi le 5,4%.

Vzroke za tako veliko odstopanje je potrebno iskati v večjih cikličnih nihanjih ameriškega jeklarstva, kot jih ima evropsko, saj ima slednje daljše kontinuirane cikle, ki počasneje reagirajo na spremembe, a rabijo več časa za ponovno oživljanje in prav na teh specifičnostih posameznih nacionalnih ekonomij temeljijo tudi študije o nadaljnjem razvoju jeklarstva.

Tako strokovnjaki predvidevajo, da bo sedanja zmanjšana proizvodnja pričela polagoma rasti v letu 1981, da bi prek leta 1982 v letu 1983 nadaljevala trend rasti za okoli 5%.

Za leto 1981 predvideva študija upadanje potrošnje v primerjavi z letom 1979 le še za 3,7% v ZDA, v EGS za 3,1% in v Japonski 1,1%. Ostali svet bi beležil le 1,8% zaostajanje potrošnje za tisto, ki je bila dosežena v letu 1979.

Glede rasti proizvodnje jekla v svetu ocene slone na predpostavkah, da bo doseženo 4% povečanje v letu 1981 v primerjavi z letom 1980 v ZDA, v EGS se bo zmanjšala proizvodnja za 3,9%, na Japonskem pa za 2,3%. Zmanjšanje proizvodnje v EGS in na Japonskem opravičujejo analitiki z anti-dumpingškimi merami, ki jih uvajajo v ZDA za zaščito svojih interesov in rasti proizvodnje v tretjem svetu ter seveda zastarelih proizvodnih kapacitet, ki so vse bolj razširjene v Evropi.

Zolnir

OCENA PROIZVODNJE IN POTROŠNJE JEKLA V DRŽAVAH JUŽNE AMERIKE DO LETA 2000

Nedavno je Južnoameriški inštitut za jeklo objavil ocene proizvodnje in potrošnje jekla do leta 2000 s tem, da predvideva v navedenem letu 2,8-krat večjo proizvodnjo in 2,7-krat večjo potrošnjo jekla kot v letu 1985.

Skupne kapacitete vseh držav Srednje in Južne Amerike bodo leta 2000 znašale 162 milijonov ton, medtem ko bi potrošnja znašala 164,30 milijonov ton.

Rast skupne potrošnje in proizvodnje prikazuje naslednja tabela (v milijonih ton):

Leto	1985	1990	1995	2000
Potrošnja	59,10	92,60	121,80	164,30
Proizvodnja	56,26	85,60	114,09	161,85

V nadaljnji oceni so podani podatki o rasti proizvodnih kapacitet in te navajamo v naslednji tabeli:

Rast proizvodnih kapacitet (v milijonih ton):				
Država	1985	1990	1995	2000
Brazilija	25,80	37,50	52,00	70,00
Mehika	11,00	18,00	25,00	39,00
Argentina	8,07	14,00	19,20	28,00
Venezuela	7,18	10,21	10,21	15,27
Čile	1,10	1,50	2,30	3,50
Kolumbija	1,50	2,00	2,50	3,00
Peru	0,83	1,03	0,40	0,50
Ekvador	0,30	0,50	0,80	0,80
Urugvaj	0,13	0,25	0,25	0,25
Ostale države	0,35	0,67	0,80	1,00
Skupaj	56,26	85,66	114,09	161,85

NA CESTI
NISI SAM

KADROVSKE VESTI

V novembru so bile v naši delovni organizaciji združenega dela naslednje kadrovske spremembe:

NOVI ČLANI NAŠE ORGANIZACIJE ZDRUŽENEGA DELA

Stjepić Marinko, PK strojnik — livarna II; Zajec Ivan, NK delavec — tozd transport; Garibovič Hilmija, NK delavec — valjarna I; Vogrinc Alojz, NK delavec — jeklovlek; Polajžer Zvonko, NK delavec — MO litina; Kahrmanović Sakib, NK delavec — livarna II; Šolman Rafko, NK delavec — tozd SGK; Kodrnja Vladimir, NK delavec — jeklarna; Mikez Željko, KV strugar — valjarna II; Radovanović Peter, KV avtomobilski klepar — TT montaža; Čremošnik Anton, KV pek — jeklarna; Maduna Marko, NK delavec — livarna II; Beriša Zenenlj, NK delavec — valjarna I; Muršič Miran, KV varilec — mehanična delavnica; Muršič Smiljana, KV kuharica — tozd DPG; Stojilović Marjan, KV električar — elektroobrat; Murič Šaban, NK delavec — jeklarna; Jakupi Feti, NK delavec — valjarna I; Štancar Božidar, KV strugar — MO valji; Trivković Milan, NK delavec — livarna II; Lipovšek Roman, NK delavec — livarna II; Vlahovič Stanislav, NK delavec — valjarna II; Praštalo Dragan, KV natak — tozd DPG; Hyseini Halit, NK delavec — valjarna I; Lončar Roman, NK delavec — valjarna II; Pinter Franc, KV avtomehanik — tozd energetika; Belej Ivan, KV avtomehanik — TT montaža.

IZ JLA SO SE VRNILI

Mlakar Alojz, KV električar — elektroobrat; Markošek Danijel, VK strojni delovodja — MO valji; Galun Stojan, KV strugar — MO valji; Rečnik Jožef, NK delavec — livarna II; Jančič Urban, KV električar — elektroobrat; Knežević Sava, NK delavec — modelna mizarna; Pesjak Anton, KV jedrar — livarna II; Šimunič Peter, KV avtomehanik — TT montaža; Gobec Branko, NK delavec — livarna I; Radič Zoran, KV avtoelektričar — vzdrževalec transportnih sredstev; Safran Marjan, PK ključavničar — jeklovlek; Mlakar Vladislav, SS strojni tehnik — DS PP; Fon Izidor, KV električar — elektroobrat; Topolšek Marko, KV električar — elektroobrat; Recko Ignac, KV strugar; Jazbec Vinko, KV električar — elektroobrat; Romih Ivan, NK delavec — mehanična delavnica; Čater Branislav, KV strojni ključavničar — mehanična delavnica; Krašovec Alojz, KV strojni kalupar — livarna II; Hočevar Ervin, PK strugar — TT obdelava; Muranič Dragutin, NK delavec — valjarna II; Zibret Marjan, KV strugar — mehanična delavnica; Kitak Stanko, NK de-

lavec — livarna I; Zanoški Zlatko, KV orodjar — MO orodjar; Cuš Anton, KV strojni kalupar — livarna II; Ocvirk Alojz, KV strugar — MO litina; Majer Jožef, SS strojni tehnik — DS za IR; Leskovšek Željko, VŠ strojni ing. — Priprava vzdrževanja.

Izključeni iz delovne organizacije zaradi neopravičenih izostankov so bili:

Balčinovič Hazim, NK delavec — valjarna I; Romih Milan, KV strugar — valjarna II; Beriša Ismajl, NK delavec — livarna II; Vrtarič Zlatko, NK delavec — livarna II; Syla Jashar, NK delavec — livarna I; Plavčak Franc, NK delavec — TT montaža; Fišer Jurij, PK strugar — TT obdelava; Hohnjec Franjo, KV vozni ličar — TT montaža.

Z odpovednim rokom so odšli: Korže Vladko, KV obratni električar — elektroobrat; Hrovatič Maksimiljan, PK livar — jeklarna; Gračnar Viktor, NK delavec — valjarna II; Polajžer Adolf, PK varilec — TT obdelava; Plavčak Jože, NK delavec — valjarna I.

Zaradi negativne ocene v poizkusni dobi je odšel:

Zequiri Fehmi, NK delavec — valjarna I.

Sporazumno s podjetjem sta odšla:

Buržić Suljo, NK delavec — livarna II in Voga Valter, PK valjar — valjarna I.

Po izteku pogodbe sta odšli: Strnad Martina, NK delavka — tozd DPG in Medved Katari- na, KV vrtnarka — tozd DPG.

V poizkusni dobi po želji delavca je odšel Januzi Mehmed, NK delavec — livarna II.

NA NOVO ŽIVLJENJSKO POT SO STOPILI

Brilej Zvonko iz mehanične delavnice; Kolar Franc iz livarne II; Novačan Branko iz elektroobrata; Kolar Angela iz livarne I; Golež Drago iz elektroobrata. Vsem želimo obilo družinske sreče.

NARAŠČAJ V DRUŽINI SO DOBILI

Smajlo Selim, aglomeracija; Zdovec Emil, valjarna II; Teržan Vlado, valjarna II; Ojsteršek Anton, valjarna II; Buzina Božo, energetika; Garibovič Šaban, valjarna I; Vetmič Vojko, elektroplavž; Sajtl Stanislav, DK komerciala; Antlejš Alojz, transport; Kračun Alojz, TT montaža; Kitak Milan, mehanična delavnica; Bukošek Milan, valjarna II. Vsem iskreno čestitamo.

Upokojeni

HRIBERNIK Anton, rojen 31. 10. 1931, stanujoč Hotunje, p. Ponikva. Leta 1958 je bil zaposlen na Postaji Celje. V železarni Štore se je zaposlil 5. 5. 1960 kot transportni delavec v ekspeditu. V istem obratu je opravljal dela na različnih delovnih mestih. Leta 1976 je bil premeščen v TOZD vzdrževanje kot priučen kovin. delavec. Ta dela in naloge je opravljal do upokojitve.

Invalidsko je bil upokojen 20. 10. 1980.

TOVORNIK Ivan, rojen 26. 11. 1933, stanujoč Tajhte 17, p. Planina pri Sevnici. V železarni Štore se je zaposlil leta 1963 kot pomožni delavec v livarni II. Leta 1969 je samovoljno zapustil delovno organizacijo. Ponovno pa si je pridobil lastnosti delavca leta 1971 kot nakladalec starega železa v jeklarni. V istem obratu je še opravljal dela in naloge posluževalca škarij, nazadnje pa ponovčarja II.

Invalidsko je bil upokojen 13. 10. 1980.

KOS Franc, rojen 19. 8. 1926, stanujoč Stopče, p. Grobelno. Leta 1951 je bil zaposlen v IFI Celje. V istem podjetju se je ponovno zaposlil leta 1963. V železarni pa si je pridobil lastnosti delavca še istega leta kot strojni ključavničar v mehnični delavnici, kjer je opravljal dela in naloge strojnega mehanika, stroj. mehanika specialista, skupinovodje I in starejšega specialista.

Redno je bil upokojen 14. 10. 1980.

STARLEKAR Franc, rojen 1. 10. 1921, stanujoč Kompole 76. V železarni Štore se je zaposlil od leta 1946 do 1949. Po odsluženju kadrovskega roka si je ponovno pridobil lastnosti delavca v livarni II kot ključavničar. Leta 1959 je bil premeščen v mehnično delavnico na dela in naloge strojnega ključavničarja. Leta 1962 je opravljal dela vodje vzdrž. za liv., leta 1974 skupinovodja za vzdrževanje. Leta 1969 je prerazporejen v šamotarno kot delovodja. Leta 1975 je bil v stanovanjski gradbeni enoti in 1976 v DS za investicije in razvoj prav tako na delovnem mestu delovodje.

Redno je bil upokojen 4. 11. 1980.

KOPRIVC Viljem, rojen 19. 5. 1928, stanujoč Repuž 10a, p. Dobje. V železarni se je zaposlil dne 4. 5. 1960 kot zbiralec materiala v šamotarni. Zaradi zmanjšane obsega dela v šamotarni in po lastni želji je bil leta 1972 premeščen v valjarno II kot valjar III. V valjarni II je opravljal še dela pulista III in upravljanje naprave za sožaljanje gredic v ogrevno peč.

Invalidsko je bil upokojen 17. 11. 1980.

PRESIČEK Ivan, rojen 13. 6. 1929, stanujoč Babna gora 7, p. Gorica pri Slivnici. V železarni se je zaposlil dne 16. 1. 1969 kot livar v livarni II. V istem obratu je opravljal dela in naloge na različnih delovnih mestih, nazadnje kot jedrar I.

Invalidsko je bil upokojen 14. 11. 1980.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta in starega očeta Rudija Flisa, upokojenca iz Štor, se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem za izrečena sožalja in vsem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti ter mu darovali vence.

Posebno zahvalo izrekamo govorniku Mirku Verbiču, predsedniku društva upokojencev Štore, za ganljive besede, izrečene pri odprtem grobu in pevčnem društvu France Prešeren iz Celja ter godbi na pihala železarne Štore.

Zalujoči: žena Malčka, hčerka Zdenka in sin Milan z družino.

ZAHVALA

Ob odhodu iz delovne organizacije se iskreno zahvaljujem tozdu mehanske obdelave za darilo in čestitko.

Prav lep pozdrav tudi bivšim sodelavcem.

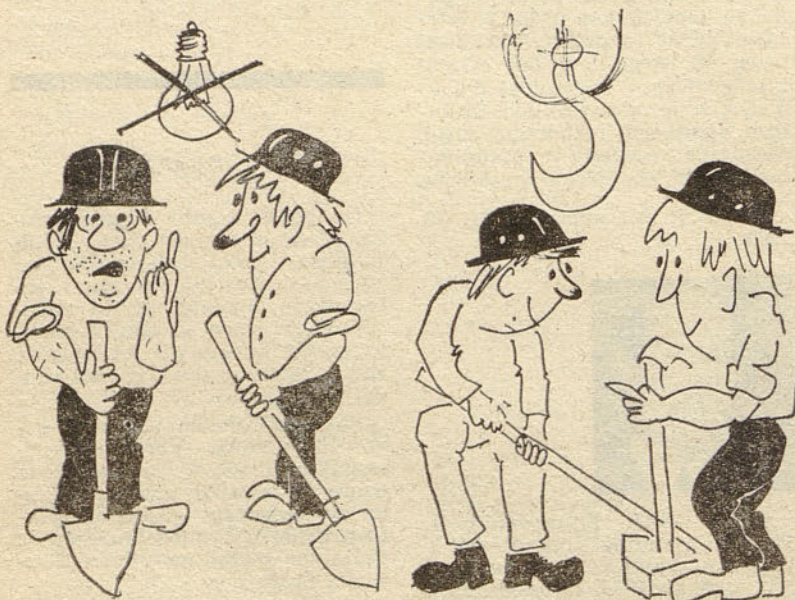
Angela Jošt

Za razvedrilo

1	2	3		4	5	6	7	8	9		10	11	12
13				14							15		
16				17							18		
19				20						21		22	
			23						24		25		
		26							27				
	28		29			30		31				32	
33		34		35	36		37				38		39
40				41						42			
43			44					45	46		47		
48													

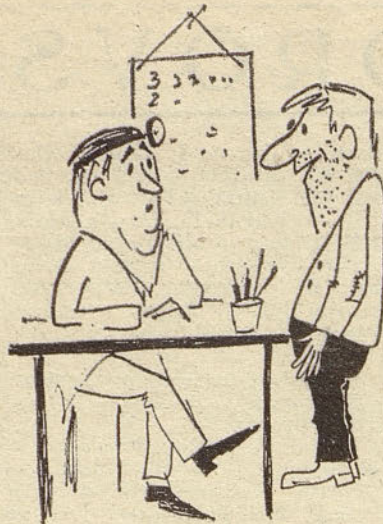
NAVPIČNO: 1. Stik, 2. Tisti ki skrbi za red, 3. Grški bog, 4. Nobelij, 5. Osminka, 6. Tretja izmena, 7. Oranje, 8. Čistilo, 9. Osební zainek, 10. Tuje žensko ime, 11. Mesto v severni Afriki, 12. Naduf, 20. Bivši avstrijski politik, 21. Literarni zvrst, 23. Oblika stebila, 25. Del obraza, 28. Pregrada, 30. Vodne živali — tudi znan roman, 31. Kraj kjer pridobivajo šoto, 32. Molzna žival, 33. Kača velikanka, 34. Pokrajina v Vietnamu, 36. Litij, 37. Valjevo, 38. Drevo z belim lubjem (Bre-a), 39. Zvarjeno mesto, 44. Avtomobilska oznaka za Benetke, 46. Oznaka za aluminij.

VODORAVNO: 1. Geslo križanke, 13. Tuje moško ime, 14. Nerođen, 15. Nevidno Bitje, 16. Odplavljena zemlja, 17. Začetnice Čečeve, 18. Alkoholna pijača, 19. Naše letalsko podjetje, 20. Mesec v letu, 22. Lahka tkanina, 23. Torino, 24. Reka v SSSR, 26. Češko mesto, 27. Svojljni zaimek, 29. Sarajevo, 31. Moški glas, 33. 60 minut, 35. Pripadnik velikega naroda, 38. Hitler, 40. Kozica, 41. Naša reka, 42. Nasprotno od nepravilno, 43. Žensko ime, 45. Naša armada, 47. Prva ženska, 48. Nadaljevanje gesla.

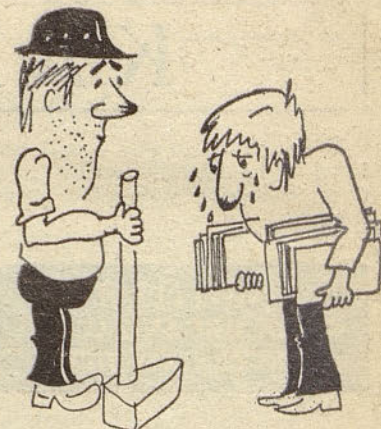

Še sreča, da se je sesul elektroenergetski sistem popoldan! Zakaj? Ali si predstavljaš katastrofo med kofetarji.

Zakaj pa delaš nadure? Moram, drugače bo hudič pri hiši. Žena hoče na silvestrovanje, mularija pa na smučanje z novo smučarsko opremo.

Tovariš zdravnik. Priznam, da sem zdrav, da mi nič ne manjka, vendar pa moram v bolniško! Zakaj pa? Delovna sobota je, jaz pa moram na kolino!

Si ti delgat, mislim, naš delegat? Zakaj? Ja nekam zgodaj si začel prenašati novoletna darila.

Ali veš, da smo v širšem celjskem območju v administraciji kar za 13,6% dražji kot v republiki? Ni kaj, vsaj tu prednjačimo.

— Kaj misliš, zakaj v bifejih manjka 2 del kozarcev?
— Ja, to je tudi stabilizacijski ukrep, hkrati pa te »krigl« džu-sa spominja na pivo!

PA ŠE TO

Nič ni bolj zaničevanja vrednega kakor človek, ki se preda neobvladanemu besu.

Lahko si obupan iz strahu in te je strah iz obupa.

Če bi matere ne pripovedovale svojim sinovom, da so bili njih očetje junaki, bi nemara ne bilo nobene vojske več.

Samokritika je nehvaležna zato, ker tedaj človeku nihče ne ugovarja.

Ljubosumnost je bolezen, zoper katero je nekaj blažilnih sredstev (zlasti dokazana nedolžnost), je pa v resnici neozdravljiva.

Nesmisel atomskega veka: samo vroče glave lahko popeljejo človeštvo nazaj v ledeno dobo.

V mreže paragrafov se navadno ujame majhna riba. Velika napravi luknje v njej.

Ko pridejo na vrsto, da napravijo potezo, mnogi navadno predlagajo remi, ali ga solidno kuvertirajo.

Očka, ali mi lahko poveš kaj pomeni rekonstrukcija in revitalizacija stanovanj, standardna in individualna stanovanja in kam boste prestavili delavski svet delovne organizacije? Ja, hm... Veš to je bilo objavljeno v vašem »Informatorju«.

STORSKI ŽELEZAR — Glasilo OZD Slovenske železarne ZELEZARNA STORE — Izhaja dvakrat mesečno — Uredniški odbor: Građišnik Frido, Tomažin Anica, Knez Peter, dipl. ing., Kavka Franc, Benčelj Vlado, Uršič Rudi, Zelič Franc, ing., Zmahar Ivan — odgovorni in glavni urednik: Kavka Franc, pomočnik urednika: Uršič Rudi. Po mnenju republiškega sekretariata za prosveto in kulturo Ljubljana, je časopis oprošten davka od prometa proizvodov (št. 421-1/72 z dne 20. 2. 1974) — Tisk: AERO Celje — TOZD grafika — Rokopisov ne vračamo.